DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĘS AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XL. Nr. 1 Redakcija: GLenmore 5-7281 ANTRADIENIS (TUESDAY), SAUSIS — JANUARY 4 D., 1955 M. Administracija: GLenmore 5-7068 10 CENTŲ

Paryžius jau pritarė

Vokietijos apginklavimo kelyje viena kliūtis pašalinta — prieš pat Naujus Metus Prancūzijos parlamentas patvirtino Paryžiaus sutartį, kuria leidžiama Vokietijai ginkluotis, 287 balsais prieš 260. Dar reikės senato pritarimo. Toliau didžiausias rūpestis bus Vokietijos kancl. Adenauer'ui gauti Vokietijos senato pritarimą.

Nei Amerika nei Anglija entuziazmo dėl Prancūzijos balsavimo nerodo. "N. Y. Times" pastebėjo: jei Mendes-France būtų parodęs tiek uolumo ginti europinio saugumo bendruomenei, tai nebūtų reikėję nė tiek laiko gaišti ir pasauliui jaudintis.

Prancūzijos parlamentui nebuvo kitos išeities, jei nenorėjo pasitraukti iš Europos politikos. Dabar Prancūzijos vyriausybė norės atsigriebti, įkalbinėdama Ameriką ir Angliją derėtis su Maskva šį gegužės mėn.

Malenkovas siūlo ir atmeta konferencijas

Sovietų min. pirm. Malenkovas naujų metų proga vėl prašneko apie konferencijas su Vakarais. Gruodžio 31 jis atsakė į amerikiečio laikraščio klausimus, pareikšdamas:

- Konferencija Tol. Rytų reikalui būtų naudinga. Tokia buvusi Ženevoje (kur dalyvavo ir kom. Kinijos atstovai).
- Europos reikalais konferencija tarp Eisenhowerio, Churchillio, Mendes - France, Malenkovo dabar esanti neįmanoma, kada Amerika, Anglija ir Prancūzija vienapusiškai norinčios spręsti Vokietijos klausimą.
- Sovietai stovį už visišką atominių ginklų uždraudimą.
- Dėl nutarimo apginkluoti Vokietiją karo pavojus didėjąs. Tačiau Malenkovas neužmiršo pasakyti, kad su amerikiečių tauta jis norįs "taikaus sugyvenimo."

Anglija sutiko šaltai

Malenkovo siūlovą Tol. Rytų konferenciją, nes dabartinėj padėty ji vargiai būtų naudinga. Jei Maskva ir Peipingas esą pasiryžę svarstyti konkrečius klausimus, o ne propagandą varyti, tai jie gali pasinaudoti įprastu diplomatiniu keliu.

Amerika taip pat maža domisi

Malenkovo siūlymais, nes ir ankstesnės derybos dėl Korejos sujungimo liko nevaisingos. Malenkovas — aiškinama Washingtone — naujų metų proga tik atšildė savo anktesnius siūlymus.

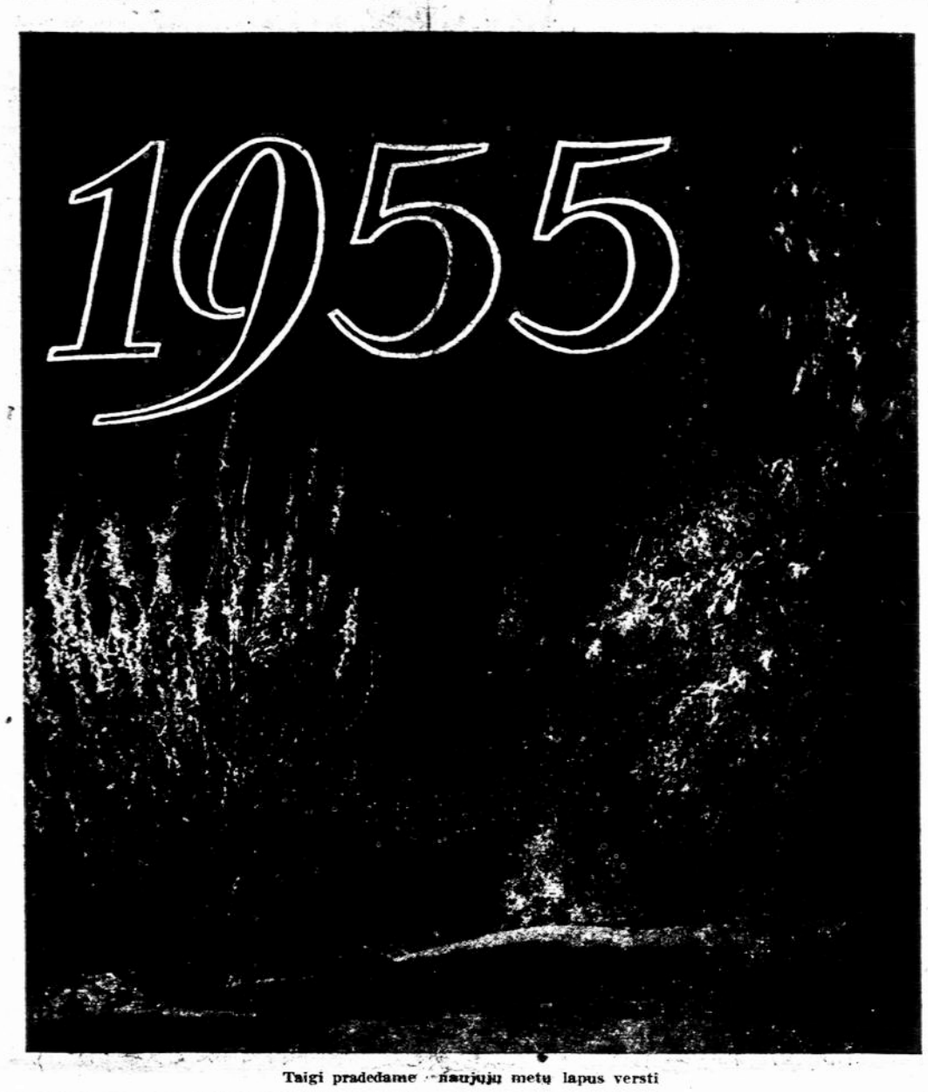

Taigi pradedame naujųjų metų lapus versti

Nušovė prezidentą

Pietų Amerikos valstybės Panamos prezidentas Jose Antonio Remon sausio 2 po sporto rungtynių buvo nušautas. Su juo buvo nušauti ar sužeisti dar jo šeši palydovai.

Prezidento pareigas perėmė užsienių reikalų ministeris.

Remon buvo 46 metų, į prezidentus išrinktas 1952 ketveriem metam. Prieš tai buvo policijos (tai sykiu ir Panamos kariuomenės) viršininkas, padėjęs kitus prezidentus versti iš valdžios.

Dėl ko nužudytas, dar neišaiškinta. Bet greičiausia politiniais tikslais.

Prieš kelias savaites Remon buvo sudaręs naudingą Panamai sutartį su Amerika dėl Panamos kanalo nuomos. Nuomą Amerika pakėlė iš ligšiolinių 430,000 dol. metam iki 1,930,000.

BŪDAS IŠ KARIUOMENĖS IŠEITI

Belgijoje vienas kareivis nenorėjo kariuomenėje tarnauti. Sykį iš kariuomenės pratimų aikštės jis su vilkiku ištempė patranką ir patraukė su ja į miestelį. Ten įvažiavęs į siaurą gatvę dar sienos kampą nuplėšė, paskui išvažiavęs į laukus pametė ir vilkiką su patranka ir dingo. Kai policija jį suėmė, teismas nutarė išmesti iš kariuomenės ir duoti 13 mėnesių kalėjimo. Atsėdėjęs jis bus laisvas anksčiau, nei būtų parėjęs iš kariuomenės.

— Gen. Radford, vyriausias Amerikos jungtinio štabo viršininkas, kuris lankėsi Korejoje, pareiškė, kad Amerika vartos Korejoje atominius ginklus, jei komunistai dar kartą puls Korėją.

— Sen. McCarthy žada važinėti po Ameriką su kalbom dėl Amerikos užsienių politikos.

PADIDINS ATLYGINIMO MINIMUM

Prez. Eiseihoweris savo numatomoj kalboj naujame Kongrese žada reikalauti, kad uždarbio minimum būtų pakeltas iš dabartinių 75 cn. valandai iki 90. Nuo 1949, kada buvo nustatytas 75 cn. minimum, pragyvenimo minimum pakilo 12,9%.

NUKRITO IR DEIMANTAI

Lėktuvas, kuris Kūčių dieną nukrito į ilanką, su 28 asmenim palaidojo ir vežtus deimantus, 2,5 milijono dol. vertės. Apstačius sargybom, buvo grabaliojama po lėktuvo likučius ir po dumblą, bet surasti pasisekė tik 23 deimantus. Spėjama, kad didžioji dauguma galėjo būti įminti į dumblą.

PERNAI BEDARBIŲ DAUGIAU NEI UŽPERNAI

—New Yorko valstybėje 1954 dirbančių asmenų buvo 5,800,000, arba 2% mažiau nei 1953. Bedarbiam išmokėta per tuos metus 290 mil., arba 62% daugiau nei 1953, o bedarbių skaičius 1954 buvo 33% didesnis nei 1953.

AMERIKA VAIKŲ NEIŠDUOSIANTI MASKVAI

— Maskva pereitą penktadienį pranešė Amerikos atstovybei, kad rusai paleisią du amerikiečius. Vienas — M. T. Marschuk, 38 metų, kurį rusai paėmė 1949 Drezdene, antras — John Noble, 31 metų, paimtas taip pat Drezdene 1945. Primindami, kad jau du tokie amerikiečiai 1953 buvo paleisti, rusai reikalauja atiduoti jiem 11 tariamai sovietinių vaikų. Ąštuonis iš tų vaikų, kurie yra Vokietijoje adoptavo vokiečių šeimos. Vienas vaikas buvo grąžintas pernai rusam, kai jie pristatė įrodymus, jog vaiko motina esanti Rusijoje ir galinti vaiką išlaikyti. Trys vaikai yra Amerikoje, New Yorko vienoje katalikų priegiaudoje. Jų tėvas, armėnas, prieš 5 metus išvyko iš Amerikos į Sovietus. Jau prieš tai jo vaikai buvo prieglaudoje, nes jis negalėjo jų išlaikyti. Teismas tada priteisė, kad vaikai, kurie yra gimę Amerikoje, gali čia ir likti. Dabar sovietai vėl reikalauja juos grąžinti.

Manoma, kad Amerika nesutiks vaikų išduoti. Tačiau tikima, kad anie du amerikiečiai atgaus laisvę.

KVEPALAI PRIEŠ ČESNAKUS

Paryžiaus požeminiuose traukiniuose ("metro") sugalvojo prie kiekvieno traukinio pritaisyti kvepalų purkštuvus, kad jie nusmelktų nemalonius česnakų, vyno, mašinų tepalo ir prakaito kvapus. Ligšioliniai mėginimai betgi nebuvo sėkmingi.

NETURTE MIRĖ TURTUOLIS

Bivale, N. J., Naujų Metų išvakarėse mirė 78 metų Vincent Borenski. Žmogelis gyveno apsitaisęs skuduriais, jo butas buvo tvartelis, ant kurio jis lipdavo kopėtėlėm pernakvoti. Policija jo kišeniuose betgi rado 1081 banknotus po vieną dolerį ir trobelėje paslėptus kitus 142 banknotus po šimtą dol. Jo buvęs darbdavys pareiškė, kad žmogus buvęs tylus, ramus, niekam pikto žodžio nepasakęs, o darbe nepraleidęs nė vienos dienos ir niekad negėręs. Visi jautė, kad jis susitaupęs, bet niekas nemanė, kad 15,000.

Kinijos raudonieji šiaušiasi, bet derėsis

Jungtinių Tautų gen. sekretorius Hammarskjold sausio 2 jau buvo Indijoje. Iš ten jis laukiamas Kinijoj. Prieš išvykdamas jis kalbėjosi su Edenu ir Mendes - France. Pastarasis prasitarė, kad gen. sekretoriaus kelionė turi būti taikos misija. Nors Prancūzija nėra pripažinusi kom. Kinijos, bet Mendes - France davęs suprasti, kad Prancūzija galėtų apsispręsti teigiamai.

Kinijos radijas prieš pat atvykstant Hammarskjold paskelbė, kad gen. sekretorius gali neturėti vilties, kad jam pasiseks paleisti nuteistuosius Amerikos lakūnus. Anksčiau tas pats radijas paskelbė, kad Hammarskjold gali atvykti, jei nori kalbėtis dėl santykių atleidimo tarp Rytų ir Vakarų.

— Sovietų partijos gen. sekr. Chruščiovas paskelbė, kad Sovietam trūksta geležies, ir ragino rinkti geležies laužą. Statyboje ragino vartoti betoną vietoj geležies, kur tik galima.

— Vokietija susitarė su Italija įsigabenti kvalifikuotų darbininkų. Jų numato gabentis ir Olandija.

DAR NE GALUTINIS ŽINGSNIS

Lenkijos, Čekoslovakijos ir rytų Vokietijos komunistinės vyriausybės išleido bendrą atsišaukimą prieš Vokietijos apginklavimą. Nors Prancūzija patvirtino Paryžiaus sutartį, bet reikalas esąs dar nebaigtas, ir jos visos trys, remiamos Rusijos ir Kinijos, pasižada priešintis.

— Nuo sausio pradžios bevelk visoje Europoje šąla ir yra sniego. Italijos ugniakalnis Vezuvijos pirmąsyk po 15 metų apklotas sniegu.

— Japonų emigracijos planas numato kasmet po 50,000 asmenų į pietų Ameriką. Daugiausia į Braziliją. Japonai pinigais padės jiem įsikurti.

— Maskvoj partijos sekretorius Chruščiovas paskelbė fabrikų statybos programą 1955 metam. Jai vykdyti iš miestų surinks 100,000 jaunimo.

Dag Hammarskjold, JT. gen. sekretorius

— Vokietijos keliuose 1954 žuvo 12,000, 1953 tūkstančiu mažiau.

DIDŽIŲJŲ ŽMONIŲ KALĖDINIAI PAREIŠKIMAI

Prez. Eisenhoweris iškilmingo priėmimo metu esą buvęs paklaustas, ar išsipildė jo kokis noras, kurį jis turėjo vaikystės laikais. Eisenhoweris atsakęs:

"O taip. Kai buvau penkerių šešerių metų ir motina vesdavo mane pas kirpėją, kurio bijojau kaip ugnies, tai kiekvieną vakarą galvodavau: kaip būtų gera, kad tų plaukų nebūtų. Dabar matote, ponai, mano vaikystės noras visai išsipildė."

★

Norvegijos karininkų klube pasirodė karalius, kuris žinomas savo demokratiškumu ir paprastumu. Buvo leidžiamos iš aukcijono kalėdinės gėrybės. Karalius paėmė vieną vienintelį biliečiuką ir laimėjo milžinišką žąsį. Karininkai laukė, kad karalius perduos laimikį klubo virtuvei. Bet buvo nustebinti, kai jis pasikišo žąsį po pažaste, jį išleidžiantiem iš klubo tardamas: "Tai mano virėja nudžiugs. Jai nereikės dėl žąsies bėgti į turgų."

KAIP ATRODYS 1964 NAUJI METAI

Metų pradžioje paprastai darom praėjusių metų apžvalgą. Bet iš praeities jau nieko nepasimokysim. Tad kodėl nepadaryti ateinančių dešimties metų apžvalgos, remiantis logiškom išvadom iš tos padėties, kurią turim šiandien. Štai kaip ji atrodo vienam iš stebėtojų — Dr. G. Niemeyeriui.

Dr. G. Niemeyer, vokietis, nuo 1933 apsigyvenęs Amerikoje, buvo valstybės departamento pareigūnas Jungtinių Tautų reikalam, dabar Yale universiteto profesorius. Jo straipsnį paskelbė US & W. Report originaliu vardu: kaip atrodys pasaulis po dešimties "koegzistencijos" metų. Autorius įsivaizduoja gyvenąs jau 1964 metais ir iš ano laiko daro prabėgusių dešimties metų apžvalgą.

1955

Priėmus Vokietiją į Nato, Paryžius ėmėsi iniciatyvos baigti pagaliau "šaltąjį karą". Atsižvelgiant į tai, kad Amerika turėjo atominių ginklų persvarą, derybos su Maskva davė šiokių tokių smulkių susitarimų. Tačiau iš esmės įtempimo tarp Maskvos ir Amerikos nepašalino. Abi pusės toliau ginklavosi. Amerika labiausiai pasitikėjo savo vandeniliniais ginklais ir stiprino premones jiem nugabenti į priešo teritoriją, kada prireiks (strateginė aviacija, radaru valdomos raketos, bazės užsieniuose). Tačiau Amerikos kariuomenė buvo sumažinta tiek Azijoje, tiek Europoje. Amerikos politika siekė apsisaugoti nuo sovietų agresijos ir iš kitos pusės stengėsi pripratinti Sovietus prie konstruktyvaus bendradarbiavimo Jung. Tautų ribose; Amerika stengėsi įtikinti sovietus, kad bendradarbiauti reikia, nes jų senas siekimas užvaldyti visą pasaulį yra nejvykdomas.

Amerika tuo pačiu metu buvo nustebinta tarp savo sąjungininkų augančiu noru turėti savo nepriklausomą politiką. Tačiau ji norėjo būti kantri ir taktinga, net ir tuo atveju, jei tų sąjungininkų nepriklausoma politika grėstų neramumais jų vidaus gyvenimui.

1956-7

Baigus tolimuosiuose rytuose karus, komunistai pradėjo naują propagandą — už kultūrinį tautų bendradarbiavimą, ūkines sutartis tarp Rytų ir Vakarų valstybių, už pasikeitimą diplomatiniais atstovais. Vakarų sąjungininkų vienybės tas dar nepalaužė. Tik 1956 Japonija paskelbė savo neutralumą. Bet ji nesidėjo nei su Rusija nei su Kinija, tad jos neutralumas nebuvo laikomas Amerikai pavojingas ir negrėsė taikai. Pačioje Amerikoje žmonės buvo nuteikiami taikai ir maitinami pranešimais apie atominio karo, jei jis kiltų ateityje, baisumus.

1958-60

Amerikos ir Rusijos atominio ginklavimosi eigoje naujas įvykis buvo Malenkovo kalba. Jis 1958 lapkričio 7 paskelbė, kad Amerika nebeturi pirmenybės atominio apsiginklavimo srityje ir kad Sovietai jau yra tiek pat galingi. Sovietai galį per vieną valandą numesti 10 vandenilio bombų ant priešo pramoninių miestų. Po keturių dienų AEC (Amerikos atominės energijos komisija) patvirtino, kad Maskva tikrai tatai gali padaryti. Dar po dviejų brolai Alsopai aiškino, kad Maskva turi pakankamai savo atominėm bombom gabenti radaru vairuojamų raketų, kurios Amerikoje buvo gaminamos dar tik prieš dvejus metus. Laikraščiuose pasklido aliarmas, kad Amerikos miestai gali būti sunaikinti be jokio įspėjimo. Daugelis ėmė galvoti, kad Amerikos atominės bombos pačiai Amerikai gali būti pavojingos. Ir kilo reikalavimas, kad nuo atominio ginklo būtų atsisakyta. Tos nuotaikos karštyje Amerika pasiskelbė, kad karą laiko nepriimtina priemone bet kokiem nesusipratimam spręsti. Naujas logiškas žingsnis buvo kalbos apie reikalą nusiginkluoti. Šituo šūkiu buvo vedami 1960 metais rinkimai. Abudu kandidatai į prezidentus žadėjosi pašalinti baisiųjų ginklų grėsmę. Respublikonai skelbėsi: būkim namie ir rūpinkimės savo reikalais; demokratai stojo už nusiginklavimą Jungtinių Tautų priežiūroje.

1961-3

Naujasis prezidentas 1961 balandžio mėn. sušaukė New Yorke nusiginklavimo konferenciją. Amerika siūlė atsisakyti nuo visų agresinių ginklų. Sovietai šį planą išvadino "klastingu" ir pastatė savo reikalavimus. (b.d.)

Churchillis kitoje šviesoje

[illegible] Churchillis [illegible] palankus Sovietams. Jo adresu dažnai paleidžiamas piktas žodis. Ypač nuo [illegible], kada jis sugalvojo siūlyti "koegzistenciją" su bolševikais.

Bet Churchillis buvo ne visada toks. Švęsdamas savo 80 metų sukaktį, jis pasisakė, kaip jis 1945 buvo įsakęs feldmaršalui Montgomery saugoti vokiečių ginklus, nes jie gal būt reikės vėl grąžinti vokiečiam, jei sovietai veršis toliau į Europą. Kai dėl to pareiškimo kilo visur susidomėjimas, o Maskvoje pasipiktinimas, "U. S. News a. World Report" grįžo prie anų 1945 metų ir iškraukom iš Churchillio, Eisenhowerio, Trumano susirašinėjimo bei kitų dokumentų parodė Churchillį visai kitoje, nei šiandien įprasta jį matyti, šviesoje.

★

Anuo 1945 metų trumpu laiku, per šešias savaites, karui besibaigiant ir po karo, ėjo įtempta kova, ar Berlynas ir Praha turi tekti Sovietam ar vakariečiam.

Churchillis buvo vienas iš valstybininkų — sako US N. a. W. R. — **kurie įspėjo nuo politikos, padariusios Rusiją tik viena tikra karo laimėtoja.**

Eisenhoweris, tada vyriausias vakarinių sąjungininkų kariuomenės vadas, šaltai reagavo į Churchillio įspėjimus. Prezidentas Trumanas rodėsi pritariąs Eisenhoweriui ir elgėsi pagal buvusio prezidento F. D. Roosevelto susitarimą su Stalinu.

Istorija prasidėjo 1945 kovo 30, kada Eisenhoweris pranešė, jog vakariečių kariuomenę jis sustabdys prie Elbės krantų, nežygiuodamas į Berlyną jo paimti. "Berlynas pats nėra jokis ypatingai svarbus tikslas", pareiškė Eisenhoweris štabo viršininkui Marshalliui. Eisenhoweris numatė savo strategijoje palikti Berlyną rusam, amerikiečių kariuomenę pasukti Alpių ir Čekoslovakijos link ir britų — Baltijos jūros link. Marshallis tam pritarė.

Bet tam prieštaravo Churchilis. Jau rytojaus dieną po Eisenhowerio pranešimo Churchillis telegrafavo Eisenhoweriui. Nežinau — rašo Churchillis jam, — kokių gali būti pirmenybių neperžengti Elbės upės... Ir

Churchillis griežtai pasisakė prieš Berlyno atidavimą Sovietam politiniais sumetimais.

Nesutiko jis su nuomone, kad Berlynas neturėtų karinės ir politinės reikšmės. Ir kitą dieną (balandžio 1) jis kreipėsi į prezidentą Rooseveltą (dar buvo tada gyvas). Jam telegrafavo, kad jei Sovietai užims

[illegible] Prahą, neatitraukti kariuomenės, kol nebus sutarta dėl bolševikų užimamų kraštų likimo.

Berlyną ir Vieną, jie laikys save išvaduotojais ir dėl to ateity turėsim su jais daug sunkenybių. O tą pat dieną telegramoje Eisenhoweriui aiškino, kad politiškai yra

labai svarbu ištiesti ranką rusam kiek galima toliau rytuose.

Tą pat kartojo telegramoje balandžio 5 prezidentui Rooseveltui.

★

Balandžio 12 Rooseveltas mirė. Tuo metu amerikiečių kariuomenė stovėjo prie Elbės upės. Sovietai dar buvo prie Oderio upės, 35 mylios nuo Berlyno srities. Berlynui pulti jie nebuvo pasiruošę. Tą pat dieną Eisenhoweris davė įsakymą kariuomenei prie Magdeburgo, 65 mylios nuo Berlyno, peržengti Elbę, bet į Berlyną žygiuoti neleido. Jis klausė gen. Bradley, kiek kaštuotų Berlyno paėmimas. Bradley atsakęs — apie 100,000 vyrų. Kaina brangi dėl prestižo. Tegul kas kitas sumoka. [illegible] priežasčių imti Berlynui Bradley sakos neįžiūrėjęs.

"Kaip kariai mes [illegible]"

Pats Eisenhoweris tam pritarė. Savo knygoje Eisenhoweris rašo, kad buvo nesusipratimų su rusais, nes susišaudydavo vakariečių ir rusų lėktuvai. Pavojui sumažinti esą buvę sutarta riba tarp abiejų kariuomenių laikyti gerai pastebimas Elbės ir Muldės upes...

Sovietai, kaip minėta, nebuvo pasirengę Berlyno imti. Jie apsuko aplinkui, Berlynas pasijuto sala raudonojoj jūroj, ir belaukiantiem prie Elbės amerikiečiam sovietai padavė rankas balandžio 25.

Churchillis dėl Berlyno pralaimėjo. (b. d.)

[illegible]

TŪKSTANČIAI LIETUVIŲ LENKIJOJE

Prieš pat Kalėdų šventes viena knygų leidykla gavo iš Lenkijos laišką, kurį rašo ten gyvenąs lietuvis, nors iš pavardės jo tautybė būtų neįmanoma atspėti. Prašo atsiųsti lietuviškų knygų. Laiške tarp kito ko rašo:

"Gal tamsta stebėsitės tuo, bet aš taip pat lietuvis ir, gyvendamas Lenkijoj, esu susidomavęs visu tuo, kas liečia mūsų Tėvynę. Mat, aš čia ne vienas. Lietuvių čia tūkstančiai, tad ir norinčių paskaityti bus daugiau. Mes čia šiaip taip įsikūrėm. Turim savo pradžios mokyklas, lietuvišką gimnaziją ir net savo gana didelį ir stiprų ansamblį. Bet didžiausias vargas su lietuviškomis knygomis, kurių be galo didelis trūkumas. Jei turėtumėt kokių atliekamų, kad ir visai senų knygų, būkit malonūs mums persiųsti, nes esame išsiilgę gimtojo žodžio..."

Leidykla po vieną egz. savo leidinių prašytojui pasiuntė, bet tūkstančiams, kaip laiško autorius rašo, Lenkijoj gyvenančių lietuvių pasiųstų knygų bus mažoka. Gal vertėtų šį prašymą išgirsti ir kitoms knygų leidykloms bei pavieniams tautiečiams. Kadangi prašytojo adreso viešai skelbti nėra patogu, tai lietuviškas knygas šiam tikslui aukoti būtų patogiausia per šio laikraščio administraciją. (p.)

[illegible] IŠAUGO LAIKRAŠTIS

Kanados lietuvių savaitinis laikraštis "Tėviškės Žiburiai" gruodžio 23 nr. (259-200) paminėjo savo 5 metų sukaktį. Nedidelė tai sukaktis, bet ji rodo kaip laikraštis gali gimti ir išaugti iš nieko. Iš "nieko" pinigine prasme, nes pradėjo be kapitalo, be patalpos, be spaustuvės. Tačiau iniciatoriai turėjo didesnę vertybę už kapitalus — tvirtą dvasią, norą ir pasiryžimą pralaužti visus sunkumus ir savo įvykdyti. Tam jaunos dvasios energingam kolektyvui pasisekė.

Prieš penkeris metus Kanados lietuviškos spaudos padėtis buvo labai skurdi. Naujos imigracijos banga Kanadoje rado tik rotatorium leidžiamą "Nepriklausomą Lietuvą" Montrealyje. Sudarius pinigini fondą, bendrom jėgom buvo pastatyta ant kojų "N. Lietuva" ir toliau mėginta gyventi "vienybėje" ir katalikam ir nekatalikam tame viename laikraštyje. Bet "N. Lietuvos" redaktoriam pradėjus ją [illegible] sukti į "kairę", katalikai pasijuto išstumti iš bendro laivo. Jų kolektyvas ėmėsi tada iniciatyvos Toronte leisti bent rotatorinį leidinį, kuriame išdėtų savo pažiūras ir reikalus.

Iniciatoriai laiku susigriebė ieškoti materialinio pagrindo laikraščiui. Po penkerių metų "Žiburių" spaustuvės bendrovės pirmininkas A. Rinkūnas jau gali pasakyti drąsiai: **"T. Ž. Žiburiai šiuo metu yra vienas iš nedaugelio lietuviškų laikraščių pasaulyje, išsilaikančių iš savo apyvartos."**

Redakcinio darbo svoris užgulė Dr. A. Šapoką. Nors palaužė jo sveikatą, bet nepalaužė jo energijos ir ištvermės, kurios dėka jis sutelkė gražų būrį bendradarbių, ir laikraštis visą laiką rodo pažangą. Nesutapdamas su politine partija, laikraštis tvirtai laikosi, katalikybės, lietuvybės ir demokratybės principų; gyvai ir drąsiai juos gina konkrečiuose kasdieninio gyvenimo reiškiniuose; jaunai ir entuziastingai reiškiasi su iniciatyva. Jis prabyla tonu, kuris yra labiau suprantamas naujajam imigrantui; pastaruoju ir tik juo tenka laikraščiui atsiremti. Kaip tik šios rūšies skaitytojų "Tėviškės Žiburiai" susirado ir Amerikoje.

Geros sėkmės naujame penkmetyje.

JUNGTINĖS PAVERGTOSIOS TAUTOS POSĖDŽIUS BAIGĖ

Nuo rugsėjo 20 iki gruodžio 20 turėjo 12 posėdžių, apsvarstė 37 klausimus. Darbą baigė atsišaukimu.

Gruodžio 18-20 New Yorke posėdžiavo Jungtinių Pavergtų Tautų seimas. Dalyvavo 9 valstybių ir 3 internacionalų delegacijos.

Per dvi dienas buvo išklausyti pranešimai, išdiskutuoti ir

priimtos rezoliucijos:

● Dėl darbininkų organizavimosi teisių ir praktinių galimybių Sovietų pavergtuose kraštuose — prašyti J. Tautas, kad jos įsteigtų nuolatinį organą darbininkų teisėm pavergtuose kraštuose stebėti ir saugoti.

● Dėl Indokinijos paliaubų sutarties punkto, kuriuo remdamiesi Sovietai prievartauja grįžti į sovietinį "rojų" tuos karo belaisvius, kurie yra kilę iš Sovietų pavergtų kraštų ir kovojo po Prancūzijos vėliava "svetimšalių legione" — Seimas nutarė prašyti Prancūzijos vyriausybę imtis žygių, kad būtų apsaugoti nuo išdavikiškos sutarties nežmoniškumo tie belaisviai kariai, kovoję už Prancūzijos interesus.

● Dėl genocido — seimas prašė Jungtines Tautas sudaryti Ad Hoc komisiją sovietinio genocido nusikaltimam tirti, imtis žygių genocido veiksmam užbaigti ir genocido tikslais deportuotus pavergtų kraštų gyventojus ar karo belaisvius grąžinti namo. Pats seimas nutarė sudaryti savo nuolatinę komisiją genocido nusikaltimam tirti. Ji telks genocidinių veiksmų įrodymus, prireikus atitinkamai reaguos ir informuos laisvąjį pasaulį, skatindama jo antigenocidines nuotaikas.

● Europos apsijungimo reikalu — daryti žygių, kad Europos Taryboje būtų atstovaujami ir pavergtieji kraštai.

● Dėl sovietinės agresijos, kurią tyrė Kersteno Komisija, seimas pareiškė visišką pritarimą tos komisijos išvadom ir rekomendacijom, būtent, kad valstybės sekretorius atkreiptų dėmesį šioje JT sesijoje į sovietų nuolatinę agresijos grėsmę taikai ir kad Amerikos delegacija JT imtųsi iniciatyvos reikalauti iš Baltijos valstybių pašalinti Sovietų karinį, politinį bei administracinį personalą.

Trečią dieną buvo surašytas **atsišaukimas į laisvąsias pasaulio tautas.**

Jame išdėstus Sovietų okupuotuose kraštuose padėtį, sakoma, kad "tikros taikos ir saugumo vakarų Europoje negalės būti tol, kol sovietai viešpataus mūsų kraštuose." Įspėja, kad Sovietam talkino laisvojo pasaulio iliuzijos. Viena jų dabar— "taikios koegzistencijos" iliuzija, kurios pastangas Vakarai jau apmokėjo eile nuolaidų ir savo principų pažeidimu. Skatindamas laisvąjį pasaulį laikytis principų, seimas laisvąjį pasaulį kviečia:

1. Atšaukti savo pripažinimą Sovietų Rusijos smurtu ir apgaule mūsų kraštam užkartom tariamom vyriausybėm, nutraukti su jom visus savo santykius ir paskelbti jas neteisėtas ir neatstovaujančias mūsų tautos valiai. (Rezoliucija neliečia Baltijos valstybių, kurių marionetinės vyriausybės nėra Amerikos ir daugelio valst. pripažįstamos).

2. Skatinti Jungtines Tautas pripažinti, kad mūsų tautos yra be teisėtų vyriausybių, ir nutarti savo priežiūroje pravesti laisvus ir nesuklastotus rinkimus, sudarant mūsų kraštuose tokiem rinkimam būtinas sąlygas.

3. Reikalauti, kad 2p. nurodytų sprendimų vykdymą kliudanti vyriausybė būtų laikoma nusikaltus sudarymu pavojaus pasaulio taikai bei saugumui ir per Jungtines Tautas ji būtų paskelbta agresorium.

Seimo pranešimai ir rezoliucijos perduodamos Jungtinėm Tautom, laisvųjų valstybių delegacijom Jung. Tautose, atskirų kraštų vyriausybėm bei JT žinioje veikiančiom organizacijom.

Į svarstymus buvo aktyviai įsijungę ir lietuviai.

Dr. V. Viliamas Vidurio ir Rytų Europos Krikščionių Demokratų S-gos vardu pasisakė dėl darbininkų padėties okupuotuose kraštuose; **P. Vainauskas** kalbėjo dėl Indokinijos paliaubų nuostato; **V. Vaitiekūnas** diskusijose dėl sovietinio genocido kėlė reikalą organizuoti laisvojo pasaulio nuomonę prieš genocido praktiką; **M. Brakas** siūlė reviduoti Jungt. Tautų chartą, nes dabar Jungt. Tautose dalyvauja sovietinės marionetės ir klastoja tikrąją pavergtų tautų valią; **Dr. A. Trimakas** kalbėjo dėl Europos apsijungimo; delegacijos pirmininkas **V. Sidzikauskas** referavo sovietinės agresijos klausimą.

Gruodžio 21 delegacijų pirmininkus priėmė valstybės departamento pareigūnai. Washingtone ir New Yorke buvo padaryta konferencija su spauda. N. Y. Times ir N. Y. H. Tribune dabar gausiau parašė.

[illegible]

PRIEŠ KARIUOMENĖS MAŽINIMĄ

Demokratų partijos [illegible] pasisakė prieš kariuomenės mažinimą, kurį suplanavo Eisenhowerio vyriausybė. Stevensonas pareiškė, kad pasaulio padėtis neduoda jokio pagrindo mažinti kariuomenę.

— [illegible] ry [illegible], kad JAV yra 31,-648,424 katalikai.

Afrikos antikomunistinio judėjimo vadai New Yorke. Sąjūdžio tikslas ginti juodąjį kontinentą nuo komunistinės propagandos.

AR VISI UŽSIENIEČIAI TURI PRANEŠTI ADRESĄ

— Pranešta, kad per sausio mėnesį reikia pranešti imigracijos ir natūralizacijos įstaigai savo adresą. O jei esu Amerikoje jau 20 metų, nors ir nepriėmiau pilietybės?

— Reikia pranešti. Visi užsieniečiai, išskyrus diplomatinių bei konsuliarinių įstaigų ar tokių tarptautinių organizacijų kaip JT tarnautojus.

— O jei mano adresas per visus metus nepasikeitė?

— Tas neatpalaiduoja nuo pranešimo.

— Jei esu sausio mėnesį kaip tik iš Amerikos laikinai išvykęs?

— Tada grįžus į Ameriką reikia pranešti per 10 dienų.

— Kokias žinias reikia surašyti?

— Be adreso dar nurodyti datą ir vietą, kada atvykote į Ameriką, gimimo datą ir vietą, pilietybę, ir labai svarbu užsieniečio registracijos kortelės nr.; jei prie skaičiaus yra raidės, pvz. A, V, T, L, S, E tai reikia ir jas įrašyti.

— O jei kortelę pamečiau?

— Galima prašyti naujos kortelės imigracijos ir natūralizacijos įstaigoje. Be to, užsieniečiai turi tokias korteles visada turėti su savim, nes neturėdamas gali paklūti į kalėjimą.

— Jei persikeliu gyventi kitur, ar adresą reikia taip pat pranešti?

— Taip. Per dešimt dienų nuo persikėlimo.

AR ŽINAI, KUR DIDŽIAUSIA SALA

Didžiausia sala laikoma Grenlandija. Ji yra 2,175,000 kv. kilometrų ploto. Tik pusketvirto karto mažesnė už mažiausią žemyną — Australiją. Bet 10 kartų didesnė už Hondo salą, kurioje gyvena susispaudę japonai, ir taip pat už Britanijos salą. Tarp Grenlandijos ir Hondo didumo atžvilgiu yra dar pietų Azijos salos — Naujoji Gvineja 771,900 kv. kl., Borneo 734,000 kv. kl., Sumatra 425,000. Afrikoje Madagaskaro sala turi 598,700 kv. kl., o netoli Grenlandijos esanti Amerikai priklausanti sala Baffinland turi 560,000 kv. kl. Formoza teturi tik 36,-000 kv. kl.

— **Kanada nuo karo pabaigos priėmė jau 1 mil. imigrantų. Dabar ji turi 15 mil. gyventojų.**

— **Amerika skirs Vietnamui** 1955 m. 300 mil. dol.

— **Iš visų Amerikos valstybių** po pieno bonką Amerikos pienininkų delegatė nuvežė Prancūzijos min. pirm. Mendes-France, kuris geria tik pieną.

METŲ DIDIEJI

į kuriuos buvo atkreiptos pasaulio akys, buvo Pijus XII, gen. de Castries, Genevaitė iš Dienbienphu; kancl. Adenaueris, Mendes-France, Churchillis, Chou En-lai, sen. McCarthy.

Dortmunde, Vokietijoje, traukinys su 500 vaikų, kurie vyko Kalėdų atostogų, įvažiavo stoty į kitą traukinį. Užmušta 14, sužeista 37, bet vaikų buvo tik sužeistų.

UŽSIENIEČIŲ REGISTRACIJA

Imigracijos ir natūralizacijos įstaiga praneša:

Visi užsieniečiai, esantieji Jungtinėse Valstybėse, nuo 1955 sausio 1 iki sausio 31 turi užsiregistruoti. Registracijos kortelę, vadinamą Address Report Card, Form I-53, galima gauti kiekvienoje pašto įstaigoje. Už neužsiregistravimą turi tai atlikti savai ar teisiniai globėjai.

Laiku neužregistravę savo adreso gali būti deportuojami iš Jungtinių Valstybių.

[illegible] Amerikonizmas priešingas lietuvybei?

[illegible] kurie abejoja bendruomene

THE WORKER
Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly
— BY —
FRANCISCAN FATHERS
Reentered as second class matter at Brooklyn, N.Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$6.00	Amerikoje metams	$6.00
Brooklyn, N. Y.	$6.50	Brooklyn, N. Y.	$6.50
Half year	$3.50	Pusei metų	$3.50
Foreign	$6.50	Užsienyje	$6.50

Laikraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužiedėlis
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami tiktai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Tyli pamoka iš Lietuvos

Spauda džiaugėsi, kad Kalėdos ir Nauji Metai buvo sutikti Amerikoje gausiais pirkiniais, pilnom Naujų Metų išvakarėse bažnyčiom ir perpildytais pokyliais. Gausiai buvo džiuginama pramatomu naujuose metuose geru bizniu.

Pagerėsiančio biznio vaisiais pasinaudoti linkime ir lietuviam. Tačiau žinia, kad jiem to dar neužtenka ir neturi užtekti. Besidairant, į ką dar naujų metų pradžiai reiktų atkreipti lietuvio akis, teko sustoti prie vieno New Yorko dienraščio naujų metų išvakarėse žinios iš Lietuvos. Joje buvo kalbama apie likusius vokiečius Šiauliuose ir prisiminta, kaip nepaisydami bolševikų draudimo, lietuviai juos gelbėjo. Parodytu žmoniškumu — sako dienraštis — **daugelio vokiečių širdyse maža lietuvių tauta pastatė sau amžiną paminklą.**

★

Tokia žinia nebe pirma. Bet žvelgiant į metų ateitį, tokia žinia ypatingai byloja, kaip ten tėvynėje palikusieji, patys persekiojami, naikinami, mokėjo sudaryti naują garsą, šviesų, mielą apie lietuvių tautą. Jį laimėjo ir, anot dienraščio, Lietuvai amžiną paminklą statė, ne tamsiu kerštu, bet šviesiu žmoniškumu.

Jie nepolitikavo, kad čia yra nariai tos tautos, kuri mum daug pikto pridarė. Visi tie politiniai argumentai nublanko prieš žmonių nelaimę. Patys būdami nelaimėje kitiem ją lengvino.

Nelaimė žmogų nei taiso nei gadina. Tik jį peršviečia ir parodo daug aiškiau, koks jis yra iš tikrųjų. Vienas švysteli gerumu, antras piktybėm. Malonu, kad ir pro uždangą prasimuša gandas apie lietuvius toje pirmųjų grupėje.

Šito tėvynėje likusių parodyto **žmoniškumo** negalime nedavertinti, kaip negalime nedavertinti ir jų parodyto **herojizmo** besipriešinant okupantui.

★

Tačiau ar tai nėra pamoka, ir mums, kurio keliu pelnomas garsas Lietuvai. Jei jų parodytą žmoniškumą, gera darymą kitam perkeltume į mūsų tarpusavio santykius, ar emigrantinė visuomenė ir tarp kitų tautų nesušvitėtų didesniu garsu Lietuvai?

Tačiau kai šiuo metu tarp mūsų tenka skaityti kitokias žinias — keršto, negailestingos kovos, klastos pareiškimus, sunku tikėti, kad tarp viso šio triukšmo išgirstume aną tylią pamoką iš Lietuvos. Vis dėlto bus keliolika, keli, kurie ją įsidės į širdį ir jos atminimą gaivins. Ir tai nebus veltui. O tos įstaigos, kurios turi tam reikalingų priemonių, Lietuvos vardui pasitarnautų, jei per šiuos metus surinktų ir paskelbtų tuos svetimųjų liudijimus — **pavergtos tautos žmoniškumo dokumentus.**

Vienas iš [illegible] įvykių Amerikos lietuvių gyvenime šiais metais bus lietuvių bendruomenės tarybos rinkimai. [illegible] ir pradedame [illegible], duodami santrauką LOKO pirmininko prel. J. Balkūno pranešimo L. Fronto bičiulių konferencijoje.

[illegible]

Prel. J. Balkūnas, Loko pirmininkas, pradžioje nurodė, kad tarp lietuvių [illegible] partinių rietenų, kovos dėl vadovavimo, perdaug "sudolerėjimo" ir apatijos, perdaug svyravimo ir delsimo, o permaža vieningo darbo ir kūrybinės valios, griežtų sprendimų ir tikslių veiksmų. "Jau penkti metai kalbame, diskutuojame, kaip tautos liekanas išgelbėti ir kaip ant degėsių sukurti naują ugnį, kuri mus visus uždegtų naujiem darbam.

"Amerikos Lietuvių Bendruomenės Laikinis Organizacinis Komitetas (Lokas) pasiryžo galutinai organizacinę stadiją baigti. Lokas jaučia, kad neatliko savo uždavinių pilnai, kad visuomenė nėra pakankamai paruošta rinkimam. Bet ji kartu jaučia, kad toliau atidėlioti tarybos rinkimų negalima. Lokas tiki, kad pirmoji visuomenės taryba gali turėti didesnio pasitikėjimo ir bendruomenės veikla eis į normalesnes vėžes."

KAS PRIEŠ BENDRUOMENĖS ORGANIZAVIMĄ

Vykdydamas paruošiamuosius darbus, Lokas sutiko eilę argumentų prieš bendruomenės organizavimą. Pirmininkas juos sutraukė į tris tvirtinimus:

(a) "Amerikoje seniai turime bendruomenę savomis organizacijomis, ir naujos organizacijos mums nereikia";

(b) "Bendruomenės idėja priešinga amerikonizmui ir mūsų ištikimybei šiam kraštui";

(c) "Bendruomenėje vyraus viena srovė, nebus partijų lygybės, tad nėra verta į ją dėtis."

"Kai [illegible] tris tezes tikrai įvertinsime — kalbėjo pirmininkas — jos liks be svorio ir teparodys tikresnę bendruomenės organizavimui priešinimosi priežastį — tai visuomenės apatiją, nenorą dirbti ir paprastą nutautimą.

AR BENDRUOMENĖ NEREIKALINGA, NES JA TURIME?

"Jau ne kartą spaudoje ir kalbose esu pabrėžęs, kad niekas nebando užginčyti, jog mes turime bendruomenę. Ji gyvuoja jau 85 metai. Turime senas organizacijas. Turime ir 123 parapijas su mokyklom, salėm. Džiaugiamės vienuolynais, ligoninėm, senelių prieglaudom ir aukštesniom mokyklom. Leidžiami laikraščiai su tūkstančiais skaitytojų. Bet ar ši visuomenė organizuota? Ar kiekvienas lietuvis jaučiasi didžiosios lietuviškos šeimos nariu? Ar visi lietuviai įsirašę į vieną iš mūsų organizacijų? Ar nėra visai palaidų, neorganizuotų?

Amerikietišku mastu matuojami,

mes esame padrikusi ir lengvai praskystusi masė. Amerikiečiai šitokios masės nelaiko ir negali laikyti veiksniu, su kuriuo reikėtų skaitytis.

"Veiksniu, kuris būtų pastebimas, gali būti tik vieninga, organizuota bendruomenė, kuri susiklauso savyje; kurios galimas vieningas žodis bet kuriuo visuomeniniu ar valstybiniu klausimu. Jei mes tik būriais gyvename ar susigrupavę atskirose organizacijose retkarčiais susivažiuojame, susitinkame pobūviuose bei pramogose, tai dar nepasidarome veiksniu.

"Vien susitikti mums per maža, mums reikia organizuotumo. Tai vienintelis kelias savai vieningai valiai, savam lietuviškam žodžiui suformuoti.

"Lietuvių Amerikoje sakoma yra arti milijono. Šito skaičiaus daugiau nevartoju, nes netikiu, kad tiek kada nors būta lietuvių Amerikoje. Bet drąsiai tvirtinu, kad

yra pusė milijono lietuvių Amerikoje.

Gerai organizuotų, priklausančių parapijoms, yra visas ketvirtadalis milijono. Kitas ketvirtadalis, sakyčiau, nėra organizuotas, nes išsklaidytas po plačią Ameriką, kur nėra mūsų parapijų arba nepriklauso joms. Gera dalis įsirašiusi į nekatalikiškas draugijas, klubus, ar partijas (30%). Argi mums nerūpėtų lietuvybės išlaikymas juose? Ar priklausančių parapijom lietuvybė pilnai užtikrinta?. Nutautimas vyksta ir plačioje lietuviškoje bendruomenėje Amerikoje, kadangi lietuviai nesibūrė į tautinius vienetus, į organizacijas, o tenkinosi vien susitikimais, savai dvasiai atgaivinti tik lietuviškom dainom, pasipasakojimais, šokiais bei apskritai pobūviais savybėje.

Amerikos lietuvių bendruomenės tikslas yra organizuotas lietuvybės išlaikymas.

"Bendruomenė nebus nauja organizacija, bet ji apjungs jau esančias organizacijas, atskirus asmenis vieningam ir kovingam darbui prieš nutautimą. Žinoma, tai pareikalaus darbo ir darbininkų ir susirinkimų ir finansų ir planavimo ir suvažiavimų ir t.t. Bet jei kas mano, kad galima būtų be šių pastangų lietuvybės programą įvykdyti, labai klystų. **Kas nenori darbo, nenori pasiaukoti, tas nenori ir bendruomenės."**

AIR IŠ TIKRO BENDRUOMENĖS IDĖJA PRIEŠINGA AMERIKONIZMUI?

"Klausimą kitaip apversiu: o kas gi amerikonizmas nėra?

Amerikonizmas nėra nutautimas, nes čia visos tautybės randa laisvę ir progas savo savybėm išvystyti.

Amerikonizmas nėra savo kalbos užmiršimas, nes amerikiečiai ragina svetimas kalbas mokėti ir savos kalbos neužmiršti.

Amerikonizmas nėra savo papročių atmetimas ar tautinių tradicijų paneigimas, nes Amerikos gyvenime "private enterprize" principas šventai užlaikomas — ir ką gera galime duoti Amerikos gyvenimui, mielai tas priimama.

Amerikonizmas tikra prasme yra žodžio, sąžinės ir asmens laisvė kultūriniame, socialiniame, visuomeniniame ir religiniame gyvenime. Ištikimybė kraštui, vyriausybei, konstitucijai ir vėliavai yra amerikonizmo vykdymas.

Lietuvis tiek metų patyręs šio krašto svetingumą ir paramą, negali būti kitoks, kaip geras amerikietis, amžius dėkingas už tautos likučių išgelbėjimą, už pavergtos tautos atstatymą po pirmojo karo, už suteiktą pagalbą nepriklausomybės laikais, už pakartotinį užtarimą ir teisių gynimą tarptautinėj arenoj dėl nepriklausomos ir laisvos Lietuvos valstybės.

Lietuvis neatsisako lietuvybės, priimdamas Amerikos pilietybę ir tikrą amerikonizmą.

Tik blogai suprastas amerikonizmas priešingas lietuvybės išlaikymui. Lietuvis neprasižengs amerikonizmui, užlaikydamas savo lietuvišką pavardę, mokydamas lietuviškai šeimą, išlaikydamas tautines įstaigas, skaitydamas lietuvišką spaudą, knygas, dainuodamas savo dainas, giesmes, kalbėdamas lietuviškas maldas. Žodžiu, lietuvybės išlaikymo programoje nėra nieko prieš Amerikos principus, dvasią, papročius ir tradicijas.

Jei ultra amerikonai nori, kad mestume savo tapatybę, kalbą, tai tokį amerikonizmą mes smerkiame, kaip internacionalizmą, kuris prilygsta komunizmui.

AR BENDRUOMENĖ BUS VIENASROVĖ?

"Trečias priekaištas, kad bendruomenėje vyraus viena srovė ir mažom partijom nėra ko į ją dėtis, ar tik nebus svarbiausias argumentas prieš bendruomenės organizavimą. Kiek čia tiesos, sunku pasakyti. Bet po pirmųjų rinkimų padėtis pragiedrės. Tik daugiausia priešingumo patiriame iš nekatalikiškos spaudos. Negalima nutylėti ir katalikų tarpe reiškiamos baimės dėl partijų rolės bendruomenėje. Gali būti bijančių, kad partijos bendruomenėje reikšmės neturės. Gali būti taip pat bijančių, kad partijos neįgautų bendruomenėje perdaug reikšmės ir nepaverstų bendruomenės savo kovos arena.

Tuos rūpesčius atidedant ateičiai, dabar turėtų būti visų lygus kitas rūpestis — balsavimus įvykdyti. Visiem turi būti aišku — kas nesiruoš ir nedalyvaus balsavime, tas ir pralaimės."

ELZBIETA II, Anglijos karalienė, su savo sūnum, būsimu įpėdiniu Karoliu, ir princese Ona.

VISIEMS, taip gausiai sveikinusiems Darbininką šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga, nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko Redakcija

BIRUTĖ EMPAKERYTĖ

MIRTIES SIMFONIJA

Šviriui išėjus, lietus vilgo veidą. Vėjas taršo plaukus. Rankoje laiko popierio lapus. Laiko tvirtai. Vėjas mėgina juos išsitraukti ir nusinešti su savimi.

Pasiekęs seną, mūrinę bažnyčią, pasižiūri į bokšto laikrodį. Atrodo, jis skaičiuoja ne tik laiką, bet ir žingsnius. Nesustoja.

Atidaro bažnyčios duris. Viduje tuščia. Jokio žmogaus. Ten, priekyje, žiba mažutė švieselė. Lengvai ji sujuda, kiek pašoka lyg išsigandęs paukštelis, pasilenkia į vieną pusę tartum kviesdama prieiti arčiau. Prieiti prie jos ir palikti visus savuosius rūpesčius, vargus.

Švirys pasuka dešinėn. Akmeniniais laiptais lipa į viršų ir sustoja prie vargonų. Padeda popierio lapus. Atsisėda. Pirštai virpa. Jie dar daugiau sudreba, palietus klaviatūrą.

Pamažu, tyliai, tylutėliai pradeda sklisti muzikos garsai. Tartum šaltinio vandens čiurlenimas. Jie plaukia užimdami vis didesnį ir didesnį bažnyčios plotą. Iš karto, rodos, kyla į viršų, bet, nebegalėdami toliau keliauti, atsimuša į mūro sieną ir dusliai suaidi. Jie tokie nedrąsūs, lyg praėjusių dienų atminimas ar motinos lopšinė naujagimiui.

Švirio akys liūdnos. Jis veik nežiūri į popierio lapus, paties prirašytus gaidų. Mintys toli, labai toli nuo čia. Dienose, kurios daugiau nesugrąžinamos.

Vargonai groja. Muzikoje jis mato anas dienas, regėtus veidus. Paveikslais praeitis atsiskleidžia ir prakeliauja antrą kartą. Jis nesibijo, jei ir grotų kas tas pačias gaidas, — be muzikos čia daugiau nieko nepajustų. Vienam būtų įdomu klausytis, kitas pasakytų, jog tokių dalykų iš viso neverta rašyti. Tik nei vienas nesužinos, jog čia rašyta širdimi. Tai vieno žmogaus istorija, vieno iš daugybės.

Jis aiškiai girdi lyg bitelių dūzgimą. Tai jo anų dienų gražios svajonės. Tuomet sapnavo atvertomis akimis ir daugiau nieko nejautė aplink save.

Jis žengia pačius pirmuosius žingsnius čia, šiame mieste. Jaunas, pilnas jėgų ir energijos, tik iš mokyklos suolo. Pradeda vargonininkauti. Pats nesupranta, kodėl užima šią vietą. Juk tiek daug svajota apie tolimesnį mokslą. Tačiau pačiu paskutiniu metu pakeičia savo planus ir nusprendžia laikinai padirbėti. Laikinai...

Bažnytinę muziką mėgsta nuo vaikystės dienų. Čia bažnytėlė sena, susikuprinusi. Šviriui patinka kitų daugiau ar mažiau užmirštos vietos.

Čia jis neturi nei draugų, nei pažįstamų. Nuobodulys ir vienatvė kankina. Ak, nemėgsta jis turėti per daug draugų, tačiau vienam būti taip pat neįmanoma.

Kvepia pavasaris. Žydi jazminai. Skleidžiasi tulpės. Vėliau rožės smilksta už kambario lango. Pavakare dažnai eina į parką. Juk neįmanoma namie sėdėti, puikiam orui esant. Parką į dvi dalis kerta siauras upeliūkštis. Jis toks mažutis. Vanduo skubiai ritasi žemyn per sutinkamus akmenis. Vienoje vietoje, ant upelio kranto, tartum pastatytas, šakas nuleidęs, stovi didelis alyvų krūmas. Dar kiek žemiau, prie vandens — apsamanojęs akmuo. Kas ir kada jį ten atritino — nežinau, tačiau Švirys dažnai čia atsisėda. Vieną vakarą, jam atėjus, kaž kas ten šmėkčiojo pro alyvų šakas. Jis norėjo grįžti, bet pasijuto nustebintas. Ten sėdėjo mergaitė.

— Atleiskite, aš užėmiau jūsų vietą, — pasakė ji ir nusišypsojo.

— Nieko, nieko... — teisinosi Švirys. — Čia tik atsitiktinai eidamas norėjau pasižiūrėti, ar švarus vanduo teka upeliu.

— Aš kiekvieną vakarą jus matau, — pasakė ji, — sekdama jo nustebimą. Švirys norėjo atsiprašyti ir eiti, kai vėl išgirdo jos žodžius:

— Aš jus pažįstu...

— Apsirinkate, — greitai ją nutraukia, — aš naujas šioje apylinkėje, ir manęs niekas nepažįsta.

— Aš jau visas mėnuo jus pažįstu, — vėl kartoja ji. — Miestelis toks mažas, mes pastebime greitai kiekvieną naują gyventoją.

Ji šypsojos. Tame šypsnyje Švirys įžiūrėjo kažką taip seniai pažįstamą ir artimą. Jis nieko nesakė, — žiūrėjo į jos vėjo taršomus plaukus. Tuomet ji pakilo.

— Pakeiskite mano vietą, — pasakė ji. — Dabar jūs sėdėkite čia ir skaičiuokite žuveles, pratekančias upelio vandeniu. O gal jų iš viso čia neplaukioja. Aš nežinau. Tuomet klausykitės, kaip vilnis traukia savo vakarinę giesmę.

Ji sukosi eiti. Ir staiga Šviriui pasirodė taip liūdna vienam palikti. Taip vienišas būtų šis vakaras be to šypsnio. Jis tarė:

— Sėdėkime abu čia ir žiūrėkime, kaip ritasi vanduo pakalnėn ar kaip leidžiasi saulė, lyg didelis [illegible] kamuolys.

Ji vėl nežymiai nusišypsojo ir paliko. Apytamsiai plaukai, vėjeliui papūtus, tai uždengdavo pusę veido, tai vėl parodydavo šypsnį.

— Labai džiaugiuos mūsų sena pažintim, — pasakė Švirys. Ji kiek palenkė galvą ir vos girdimai pasakė:

— Aš priklausau tai pačiai parapijai...

— Jūs būsite mano pirmasis draugas. Daugiau nieko čia nepažįstu.

Ji vėl nusišypsojo. Šviriui pasirodė, jog jos veido negalėtų įsivaizduoti be šypsnio. Gal net neatpažintų jos.

Temo. Upelio vanduo šnarėdamas tekėjo. Iš toliau sklido jazminų kvapas.

— Jazminai man visuomet primena namus, — pasakė Jonas Švirys. — Pats kartais klausiu, kodėl? Gal, kad namuose prie mano kambarėlio lango augo jazminų krūmas? Mama pasakodavo, jog man gimus, jie pasodino tą jazminą, kuris tuomet buvo labai jaunutis ir augo drauge su manimi. Dabar bijau, kad per greitai nepasentų... — ir jis nežymiai nusišypsojo.

Tas akmuo juos suvedė. Vakaras padarė draugais. Po to dažnai susitikdavo prie upelio. Marytė dar daugiau šypsojos, o Jonas neieškojo nei draugų nei pažįstamų. Miestelis staiga pasidarė toks savas.

Keista, — kartodavo dažnai mintyse Jonas. Greitai [illegible] pasikeičia. Vienas, vienintelis žmogus pakeičia kito žmogaus dienas. Gal ir visą gyvenimą.

Vieną vasaros vakarą, jiems bevaikščiojant parke, Marytės veide visai nesimatė šypsnio. Jis buvo kažkur dingęs.

— Vasara baigiasi, — netikėtai tarė ji. — Sakoma, su vasara baigiasi ir džiaugsmas. Net ir šypsnis dingsta drauge su vasaros saule. Labai greitai ir mes pradingsime iš čia su pageltusiais lapais. Aš iškeliausiu su vasara. Palydėsiu ją. O rudenį sutiksiu tenai, už keliasdešimt mylių....

— Vasara nebus tokia žiauri ir nesineš tavęs drauge. Tu čia priklausai, — netikėdamas jos žodžiams, kalbėjo Jonas.

— Oi ne. Greitai mus skirs nuotolis. Tėvai nori į ten išvažiuoti. Bet juk nuotolis neišskiria žmonių.

— Nuotolis neišskiria žmonių, — kartojo Jonas, — dažniausia juos tik suartina. Juk tik ilgiau nesusitinkant, galima pajusti tą begalinę tuštumą, kurią užpildė tas žmogus. Mums dar paliks laiškai. Retkarčiais aplankysiu tave, — kartotai aiškino jis.

Ji vėl šypsojo, bet per daug nesidžiaugė jo sumanymu. Vakaras buvo vėsus, ir jie greitai pasuko namų link.

Grįžęs Jonas ilgai sėdėjo savo kambarėly ir kažką mąstė. [illegible]

[illegible] velė laiškų. Tėvai prašė susirasti darbą arčiau namų. Jiems liūdnoka vieniems. Jis vienintelis. Taip pat keletas melsvų vokų. Ji taip pat laukia... Liuda. Kažin, ar Marytė su juo iš viso kalbėtų, žinodama tiek apie Liudą, kiek ji apie Marytę? Jis parašė jai. Ji viską žino. Rašo laiškus. Ji pasitiktų jį lygiai taip, kaip anuomet grįžtant atostogų, nors žinotų, kad grįžta tik tuomet, kai kiti atstūmė. Iš kiekvieno laiško ji kalba, jam, rūpinasi jo vargais, tik apie save neužsimena.

Jonas surenka visus [illegible] laiškus ir nori sudeginti. [illegible] gali. Kažkas sulaiko jį.

Iš nuotraukos šypsosi [illegible] tė. Taip, ji gražesnė už [illegible] Marytės šypsnis ne tik [illegible] traukoje, bet ir [illegible] dos vaizdas tik [illegible] sivaidena. Kai [illegible] ir liūdesys [illegible]

Paskutinė [illegible] greičiau, negu [illegible] važiavo. [illegible] tas vietas, [illegible] drauge su [illegible] lyg norėdamas [illegible] tai buvo [illegible]

Buvo [illegible]

KŪRYBOS PRIEDAS

LIETUVIAI LITERATŪROS ENCIKLOPEDIJOJE

Išėjus paskutiniam pasaulinės literatūros leksikono "Die Weltliteratur" sąsiuviniui, "Darbininko" redakcija kreipėsi į šios enciklopedijos bendradarbį Antaną Maceiną keletu klausimų, į kuriuos jis mielai atsakė, tuo būdu mūsų skaitytojus painformuodamas, kaip lietuviai rašytojai pirmą sykį prasiveržė į pasaulinės literatūros forumą.

1. Kas ir kur leidžia šią literatūros enciklopediją?

Pilnas šios enciklopedijos pavadinimas skamba šitaip: **"Die Weltliteratur.** Biographisches, literarhistorisches und bibliogaphisches Lexikon in Uebersichten und Stichwoertern." Jos leidėjas yra "Verlag Brueder Hollinek" Vienoje (Austrijoje). (Tikslus adresas: Verlag Brueder Hollinek, Wien 3/40, Steingasse 25, Oesterreich). Ši leidykla atrodo specializuojasi didžiulių veikalų leidime. Tarp kitų ji yra išleidusi "Musikgeschichte des Abendlandes" (2 tomai po maždaug 800 pusl.), "Kleines oesterreichisches Literaturlexikon" (1 tomas 550 p.). Enciklopedija "Die Weltliteratur" turi 3 tomus, kurie visi apima 2119 pusl. Ji kaštuoja (visi trys tomai) maždaug 35 dol.

2. Kokio pobūdžio yra ši enciklopedija?

"Die Weltliteratur" gal skiriasi nuo kitų šios rūšies leidinių tuo, kad ji mėgina problematinį — dalykinį enciklopedijų metodą derinti su vardiniu metodu. Todėl šalia atskirų rašytojų apibūdinimų joje randame ištisą eilę bendrų literatūros apžvalgų. Jeigu atskiriems rašytojams skirti straipsniai apibūdina autoriaus kūrybą, tai literatūrinės apžvalgos duoda vaizdą, kaip literatūra yra reiškusis toje ar kitoje tautoje. Šioje anciklopedijoje tokių apžvalgų yra labai gausu, pradedant abisinų literatūra ir baigiant Vakarų Afrikos literatūra. Iš viso jų enciklopedijoj yra 127. Net ir tokios literatūros, kaip malajų, mandžiūrų, Maltos salos enciklopedijoje yra aprašytos ir palyginti gana išsamiai.

Tarp šių tad visų literatūrų antrajame tome yra ir lietuvių literatūros apžvalga, apimanti aštuonias su puse skilčių arba 485 eilutes. Be to, lietuviams rašytojams enciklopedijoje yra skirta 22 atskiri straipsniai, pradedant Aisčiu ir baigiant Vydūnu. Jie iš viso apima 21 skiltį arba 1002 eilutes. Viso tad lietuviams rašytojams šioje enciklopedijoje yra tekę 29½ skilties arba 1487 eilutės. Atsimenant didelį šios enciklopedijos formatą, reikia pasakyti, kad tai gana nemaža apimtis.

3. Kaip pasidarėte šios enciklopedijos bendradarbiu?

— Enciklopedijos redakcija ieškojo kažką, kas šiek tiek apie lietuvių literatūrą žinojo ir buvo jau parašęs keletos puslapių liet. literatūros apžvalgą, taip pat mažyčius straipsnelius apie Duonelaitį, Krėvę ir Mykolaitį. Tačiau, matyt, redakcijai atrodė, kad tai per maža. Tada ji kreipėsi į Goettingeno universitetą, ar ten nebūtų asmens, kuris sutiktų enciklopedijai rašyti apie liet. literatūrą. Šio u-to docentas estas Dr. A. Webermann, kuris rašė šiai enciklopedijai apie estų literatūrą, atsiuntė man redakcijos kvietimą ir sykiu jos turimą lituanistinę medžiagą.

PASIKALBĖJIMAS

Kvietimą priėmiau, medžiagą peržiūrėjau ir, radęs ją labai netikslią bei nepilną, pradėjau darbą. Deja, kol šis manęs suradimas pasibaigė, šeši enciklopedijos sąsiuviniai jau buvo išėję. Man teko pradėti rašyti tiktai pradedant Krėve. Todėl visi kiti rašytojai (Aistis-Kirša) turėjo pasitenkinti įdedami į papildų sąsiuvinį (sąs. 13, pusl. 1975-2047), negavę jau tiek vietos, kiek normaliuose sąsiuviniuose: apie juos patiektas žinias redakcija smarkiau braukė, negu apie kitus. Į papildų skyrių pateko ir **Putinas,** nes redakcija (per neapsižiūrėjimą) paleido ano 'kažkeno' parašytą straipsnelį **Mykolaičio** vardu (tiktai pusę skilties arba 31 eil.), nors buvo nustatyta, kad jei rašytojas savame krašte žinomas yra savo slapyvardžiu, tuomet jis eina šiojo vardu. Tačiau redakcija mielai paskui davė gana daug vietos papildų skyriuje, taip kad Putinas dabar yra aprašytas su kaupu.

Kiek nuskriaustas pasiliko **Duonelaitis,** nes jis jau buvo įdėtas pačios redakcijos, o jį papildyti paskui nebuvo kaip: jo gyvenimo ir kūrybos duomens buvo duoti, stigo tik kūrybos charakteristikos, šiąją tačiau— vieną be konkrečių duomenų lyg ir netiko į papildų skyrių dėti.

Šia proga tenka pastebėti, kad pasaulis nuostabiai maža žino apie mūsų kultūrines institucijas. Kai kam nors ko nors apie Lietuvą reikia, yra kreipiamasi į svetimuosius, bet beveik niekad ne į mus pačius. Tai irgi yra paskatinimas mūsų veiksniams daugiau dėmesio atkreipti į mūsų kultūros įstaigų išpopulerinimą.

4. Kokiu būdu esate enciklopedijai parašę bendrąją lietuvių literatūros apžvalgą?

Šią apžvalgą rašyti buvo gana nelengva. Redakcija nurodė, kad rašytojai, kurie bus enciklopedijoje minimi atskirais straipsniais bendrojoje apžvalgoje neturi būti aprašomi: tik vardas su žvaigždute, kaip ženklas, kad šis vardas turi savo atskirą straipsnį atitinkamoje vietoje. Renkantis todėl istorinį metodą, nebuvo galima

Garsieji [illegible] kino artistai Judy Garland (viršuj) ir Marlon Brando (apačioj).

duoti tikro mūsų literatūros vaizdo, nes, išbraukus didžiųjų rašytojų veikalus ir jų apibūdinimą, istorinis išsivystymas darosi netikras. Todėl man teko pasirinkti šiaurinį metodą ir pakalbėti apie mūsų epą, lyriką ir dramą su svarbiausiomis jų atšakomis. Šitaip rašant, buvo galima iškelti aikštėn mūsų literatūros sroves ir jas bent svarbiausiais bruožais apibūdinti, nors ir neminint pačių didžiųjų rašytojų. Bendroji apžvalga tad yra iš tikro antraeilių mūsų rašytojų — jų datų ir veikalų — užfiksavimas. Be abejo, nevisus juos buvo galima suminėti. Turint aprėžtą eilučių skaičių, reikia rinktis, o renkantis lengva nepataikyti. Todėl gal nevienas kels klausimą, kodėl toks ir toks rašytojas yra minimas, o toks ir toks ne. Bet šis klausimas gali būti statomas kiekvienam ir visur, kur tik reikia daryti atranką. Iš viso **bendrojoje** apžvalgoje senųjų ir naujųjų rašytojų yra paminėta 53 vardai, pažymint jų gimimo ir mirimo datas, veikalų (svarbiausiųjų) pavadinimus ir pirmosios laidos metus. Veikalų pavadinimai duoti lietuviškai ir vokiškai.

5. Koki rašytojai yra paminėti atskirais straipsniais ir kokiu būdu?

Iš viso yra paminėti 22 mūsų rašytojai: Aistis, Baltrušaitis, Baranauskas, Binkis, Brazdžionis, Duonelaitis (šisai, kaip minėta, aprašytus ne mano), Gustaitis, Kirša, Krėvė, Lazdynų Pelėda, Maironis, Neris, Putinas, Šalkauskis (kaip kultūros filosofas), Šatrijos Ragana, Savickis, Šeinius, Sruoga, Vaičiulaitis, Vaižgantas, Vienuolis ir Vydūnas. Schema jiems aprašyti buvo nustatyta pačios redakcijos, būtent: 1. autoriaus vardas (arba slapyvardis), gimimo data ir vieta, mirimo data ir vieta; 2. trumpa gyvenimo eiga, 3. kūrybos apibūdinimas, 4. veikalų sąrašas, 5. veikalų rinkiniai, 6. veikalų vertimai į svetimas kalbas, 7. literatūra apie autorių bei jo kūrybą. Veikalų sąrašas duodamas lietuviškai ir vokiškai, literatūra tiktai lietuviškai. Kebliausias dalykas buvo apibūdinti rašytojo kūrybą. Mėginau sugauti kiekvieno pagrindinį bruožą ir jį iškelti vakariečio akims. Todėl šis apibūdinimas pasidarė ne tiek horozontalinis, kiek vertikalinis. Sakysime Aistis yra apibūdinamas kaip poetas, kurio "lyrika išsilaužė iš tradicinio ryšio su objektu ir ryžtingai pabrėžė poeto Aš." Baltrušaitis apibrėžiamas kaip "simbolistas ir humanistas, kuris pergyvena pasaulį kaip neužbaigtą Viešpaties šventyklą ir todėl nepaliaujamai kviečia žmogų jaustis Kūrėjo bendradarbiu ir dalyvauti kosmo užbaigime". Binkio "būties pergyvenimas yra džiugus ir laisvas, net nesuvaldomas; jo gamta dainuoja ir juokiasi; jo žmogus yra jaunuolis, kuris paskinko jauną vėją ir eina su pavasariu lenktynių." Brazdžionis "yra žmogiškosios keleivystės žemėje dainius. Visas buvimas atrodo jam esąs nepaliaujama kelionė, kuri eina į neišvengiamą sudužimą ir yra užbaigiama Viešpaties teismo; todėl jame prabyla apokaliptiniai tonai." Kiršos vėlesnioji kūryba "yra sunkiai suvokiama minties lyrika, kurioje jis stengiasi sugauti būtį amžinoje jos esmėje; jeigu jis nukreipia savo žvilgį į konkretų žmogų su jo visuomeniniais ryšiais, tuomet jam kyla satyra." Vaičiulaitis [illegible] vaizduojąs [illegible] gyvenimo de[illegible] ir jos [illegible] iki smulkmenų; didelių temų bei problemų jis vengia; linkimas į mažus ir dilingus dalykus veda jį savaime į pasakų bei vaikų pasaulį, kuriame jis pasirodo kaip didelis pasakotojas ir gilus vaiko sielos žinovas". Pavyzdžiai rodo, kad niekas gali ir nesutikti su šiais mūsų rašytojų kūrybos apibūdinimais, manydamas esą reikėję iškelti kurį kitą bruožą. Tačiau tai jau yra kūrinio pergyvenimo bei suvokimo dalykas.

Ši enciklopedija, reikia manyti, turės pasisekimo ir gal reikės leisti naujų laidų; ispaniškas jos leidimas yra ruošiamas. Todėl prašyčiau tremtyje esančius rašytojus, kurie savo gyvenimo ar kūrybos aprašymuose rastų netikslumų (datose, vietovėse, veikalų pavadinime, jų leidimo metuose) ar norėtų šį tą papildyti pranešti man (Prinz - Eugen - Str. 23, Freiburg/Br. Germany), kad galėčiau būsimosiose laidose visus šiuos netikslumus ar klaidas pataisyti.

ADOMAS GALDIKAS — Žiema (Aliejus). Klišė iš "Aidų" gruodžio nr.

KETVIRTAJAM LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS TOMUI PASIRODŽIUS

Vidurvasaryje buvo paskelbta, kad L. Enciklopedijos redakcija persitvarkė. "Raidžių" redaktoriai medžiagą teikia betarpiai spaustuvei, o vyr. redaktorius, užuot visą medžiagą dar kartą perrašinėjęs, tik korektūrų nuospaudose patikrina, ar nėra dalykų, galinčių virsti sroviniu ginču.

Šitaip yra suredaguotas IV enciklopedijos tomas, pasiekęs prenumeratorius gruodžio pradžioje. Tomas apima C, Č, ir D (dievaitis). Jį redagavo: C, Č — Pr. Čepėnas, D raidę — J. Girnius. Kaip skelbiaa enciklopedijos metrika, iki "Del" medžiagą peržiūrėjo vyr. red. prof. V. Biržiška.

Prof. V. Biržiška spaudoje buvo paskelbęs, kad jis savęs nelaiko šito tomo redaktoriumi. Dėl to ir kilo kai kuriuose laikraščiuose pasisakymų, kad enciklopedija nuo to nukentėsianti.

Tad su dėmesiu teko sutikti šį ketvirtąjį tomą ir peržiūrėjus konstatuoti, kad nuogąstavimas buvo be pagrindo.

Pirmiausia į akis krinta iliustracijos.

Jų kas kartą gausėja. Šitame tome yra net keturios Čiurlionio spalvotos reprodukcijos. Daugiausiai jų sudėta kaip tik lituanistikai, kuri šiuo atveju mum svarbiausia. Užkliūva čia tik "Darbo Lietuvos" pirmojo puslapio didelė klišė. Ar ne per daug reikšmės suteikiama šiai bolševikinei spaudai, kai kuo tarpu pirmuose tomuose nėra "Aušros" pirmojo puslapio faksimilės?

Pastebime čia ir kur kas gausesnį bendradarbių sąrašą, jų yra per 90. Džiugu, kad atėjo talkon naujų žmonių, visai nebendradarbiavusių nei dabartinėje nei senojoje enciklopedioje. IV tome pirmą kartą sutinkame prof. J. Brazaitį, A. Čipkų, L. Dambriūną, inž. J. Danieliauską, prof. J. Gabrį, dr. Pr. Gaidą, dr. J. Grinių, J. K. Karį, J. Lingį, prof. J. Meškauską, H. Nagį, dr. J. Paplėną, dr. K. Šidlauską V. Trumpą, V. Vaitekūną ir kit.

Lituanistika

Visuomenė pageidavo, kad enciklopedijoje lituanistinės medžiagos būtų kuo daugiau, kad ji nebūtų be apdairumo braukoma. Šia prasme rašytojų suvažiavime net buvo priimta rezoliucija. Gi patys lituanistai spaudoje buvo ne kartą nusiskundę, kad jų pasiųsta medžiaga nebuvo redakcijos sunaudojama.

Šiame IV tome, atrodo, redaktoriai stengėsi sutelkti, kiek tik galima, daugiau lituanistinės medžiagos. Tai liudija, kad ir šiose sąlygose lituanistikos būtų galėję daugiau duoti ir pirmuosiuose trijuose tomuose.

Pirmiausia duodama nemaža istorinės medžiagos. Minėtini čia A. Šapokos straipsniai apie Čičinską, Didįjį šiaurės karą, Didįjį Varšuvos reformų seimą, Z. Ivinskio — apie Dancigą (santykius su Lietuva), Danutę, Daumantą, Daugsprungą, M. Biržiškos — apie didįjį Vilniaus seimą. Kalbiniais dalykas aktyviai bendradarbiauja A. Salys ir Pr. Skardžius.

Iš didžiųjų lietuvių rašytojų yra A. Dambrauskas ir S. Daukantas. Kaip iki šiol pasitenkinta biografijos ir bibliografijos daviniais, šį kartą bandyta aptarti ir tų žmonių kūrybą ir jos reikšmę mūsų tautos gyvenime. Nepasitenkinta vienu bendradarbiu apie tą patį rašytoją, bet pasitelkta jų daugiau. Taip A. Dambrauską aprašo net keturi autoriai (V. Biržiška, J. Brazaitis, L. Dambriūnas ir J. Girnius). Daukantą aptarė Vc. Biržiška ir V. Maciūnas. (Daukantą kaip istoriką, matyti, iš bėdos teko pačiam tomo redaktoriui aprašyti).

Įdomus čia J. Balio įnašas: daina, deivė, derliaus papročiai. Daug lietuviškos buities davė A. Mažiulis, inž. J. Gimbutas, statybos skyriaus red., sutelkė lietuviškuosius dalykus.

Senojoje enciklopedijoje kai kurie būdingi mūsų buities liudininkai buvo vos suminėti, čia gi susilaukė didesnio dėmesio. Iš tokių minėtina—daraktorius (Ig. Malinauskas), darželis (A. Mažiulis), dievdirbiai (D. Čibas, A. Mažiulis, A. Tamošaitis).

Lietuviškosios vietos čia ypač plačiai aprašytos, kai kurios prie šių sąlygų visai pakankamai, pvz., Darsūniškis, Daujėnai, Degučiai. Vilniaus krašto vietoves aprašo V. Kulbokienė, Klaipėdos — M. Nauburas.

Iš JAV lietuviškų kolonijų minimos Clevelandas, Daytonas, Detroitas; buvusios stovyklos Vokietijoje — Detmoldas, Diepholzas. Plačiai su keliom iliustracijom pavaizduojama III popiež. misijos tautinė delegatūra.

Bendrieji dalykai

Jiems dėmesio čia mažiau skirta. Atrodo, kad čia pasirinktas teisingas atrankos kelias, — nuo trečiaeilių vardų arba nuo siaurų specialių terminų atsisakoma. Stambūs vardai ir didesni dalykai duoti dargi net plačiau kaip seniau. Pasaulinės literatūros vardai iš tiesų aptarti, o ne tik katalogiškai surašyti. J. Grinius nusakė Dantę, A. Vaičiulaitis— Claudel, J. Blekaitis — A. Čechovą, H. Nagys — latvių rašytojus. Daugiausia pasaulinių rašytojų charakterizavo A. Čipkus.

Pasaulinės dailės menininkus nusakė A. Laucevičiūtė. Palyginus su jais, gal lietuviškiems dailininkams reikėjo skirti daugiau vietos. Daugiausia dėmesio skirta Čiurlioniui (pasirėmęs Vorobjovo monografija, parašė pats tomo redaktorius).

Muziką aptaria J. Žilevičius ir K. Ostrauskas.

Nauja čia — tai autorių pažymėjimais sutrumpintais inicialais. Taip paskelbta ne tik didesniųjų, bet ir trumpųjų straipsnių autoriai. Tai rodo, kad enciklopedija beveik visą medžiagą sutelkia per naują, visai maža pasinaudota iš senosios. Šitame tome yra tik kai kurie Z. Ivinskio, A. Salio, A. Šapokos autorizuoti straipsniai iš senosios enciklopedijos, visi kiti yra parašyti arba pačios redakcijos arba naujų bendradarbių. **P. Jurkus**

KULTŪRINĖ KRONIKA

Tremties leidykla Vokietijoj išleido R. Spalio "Gatvės berniuko nuotykių" tęsinį, pavadintą "Ant ribos"; taip pat atspaudė Dr. J. Remeikos "Lietuvos pajūrio padavimus".

Meno dienas surengė Melburne, Australijoje, gruodžio 28 ir 29 d.d. Liet. Kultūros Fondo ir Australijos Liet. Bendruomenės tarybos suvažiavimo proga. Pirmoji diena buvo skirta kamerinei muzikai, antroji— choro dainoms, išraiškos šokiui ir literatūros vakarui.

Pasaulinio spaudos kongreso, įvykusio Sao Paulo Brazilijoje, atstovams pagerbti Pabaltijo konsulai surošė priėmimą. Priėmimą pradėjo Lietuvos konsulas A. Polišaitis, pakviesdamas žodį tarti Estijos konsulą F. Sauką ir Latvijos konsulą G. Stalį. Priėmime dalyvavo apie 170 asmenų, jų tarpe net Indijos atstovas. Taip pat buvo atstovaujama visa didžioji Sao Paolo spauda. Priėmime kalbas pasakė Paulistų Spaudos Draugijos atstovas Dr. Buenos de Azevedo Filho, spaudos kongreso žodį tarė Pakistano atstovas M. A. Zuberi, pareikšdamas įsitikinimą, kad pavergtiems kraštams bus grąžinta laisvė. Moterų žurnalisčių vardu pasveikino dienr. "O Dia" redakcija atstovė H. Quadros. Įspūdingą žodį tarė Portugalijos žurnalistų sindikato atstovas Armano de Aguiar, pats gerai pažinęs Pabaltijo kraštus. Sveikintojams buvo įteiktos tautiniais motyvais nuaustos juostos, kiekvienas apdovanotas informacine spauda apie Pabaltijo kraštus.

Įsigykite kultūros žurnalo "Aidų" premijuotą A. Maceinos knygą

SAULĖS GIESMĖ

Joje šis didysis mūsų mintytojas giliai, įdomiai ir visiems suprantamai gvildena šv. Pranciškaus gyvenimo reikšmę ir palikimą žmonijai.

Išleido PREL. PRANCIŠKUS JURAS, 94 Bradford St., Lawrence, Mass.

Spaudė T. T. PRANCIŠKONŲ spaustuvė

Aplanką piešė T. Valius

Gražiai įrišta, 458 p. Kaina $5.00.

KREIPTIS: Į "DARBININKĄ" ARBA PAS LEIDĖJĄ

Trijų Išminčių kelias

TOMAS ŽIŪRAITIS, O.P.

Pasaulis žino daug išminčių, kurių kultūringas žmogus niekada neužmiršta. Yra išminčių, kurių garbė nesibaigs ir tada, kai jokios gyvybės žemėje nebus. Vieni iš jų — tai Trys Rytų šalies Išminčiai, Trys Karaliai. Juos lydėjusi stebuklinga žvaigždė pirmiau užgeso, negu jų gyvybė. Tie Išminčiai buvo Medejos ir Persijos karalių mokytojai, mokslo ir religijos žinovai, pranašų dvasios reiškėjai, žvaigždžių tyrinėtojai.

Kartą jie danguje pamatė nepaprastą žvaigždę, kuri pagal pranašystes turėjo reikšti pasaulio Išganytojo gimimą žydų žemėje, Betliejaus miestelyje. Jie išsirengė į didžią kelionę pagarbinti Naujagimio. Stebuklingoji žvaigždė vedė juos pro Mirties jūrą į Palestiną. Pasiekę Palestinos žemę, pasuko į jos sostinę — Jeruzalę, tikėdamiesi gauti daugiau žinių, matyti didžiausias iškilmes, neregėtą entuziazmą. Sostinė buvo visai rami. Jokie vainikai nepuošė jos vartų, jokių giesmių nebuvo girdėti, kiekvienas sostinės žmogus gyveno savais rūpesčiais, savais keliais kasdienybėn skubėjo. Vienas kitas stabtelėjo pažiūrėti netikėtų svečių, jojančių ant kupranugarių. Lydėjusi juos žvaigždė dingo.

Dabar Išminčiams visu aštrumu į širdį smigo priekaištai, padaryti juos iš tėviškės išleidžiant: kam jie keliaują, netinką svetimo karaliaus ieškoti ir jam lenktis; pagaliau nepatriotiška ir neprotinga prietarais tikėti. Trys Karaliai pasijuto vieniši, nesuprasti, lyg ir nusivylę.

— Bet mes regėjome Jo žvaigždę, — kartojo sau.—Kur ji dabar? Gal esame perdaug pavargę, nematome jos, nes jau gerokai prašvitę, diena.

Jokio ženklo nei danguje, nei žemėje, kad šioje šalyje būtų gimęs Izraelio karalius, pasaulio Išganytojas. Tik nerūpestingi smalsuoliai sukinėjasi, dirsteli į keliauninkus ir toliau skuba. Išminčiai pasiteirauja:

— Kurgi gimęs žydų karalius? Mes matėme jo žvaigždę Rytuose ir atėjome jo pagarbinti (Mat. 2,2).

Bet jokio atsakymo. Tik nustebimas, nerimas visoje Jeruzalėje. Išsigandęs karalius Erodas pasikvietė tuos keleivius apklausinėti. Šie jam paaiškino savo kelionės tikslą. Erodas, tai išgirdęs, tuojau sušaukė Rašto žinovus. Erodui paaiškėjo, kur gali būti gimęs žydų karalius. Tada jis prašo Išminčių vykti į Betliejų, pranešti jam apie Naujagimį, nes ir jis norėtų jį pagarbinti.

Išminčiai išvyko. Kelyje į Betliejų staiga stebuklingoji žvaigždė vėl pasirodė. Pagal Mikėjo pranašystę jie turėjo po vienos ar dviejų valandų pasiekti kelionės tikslą. Lydėjusi žvaigždė sustojo viršum kuklaus Betliejaus tvartelio. Įžengę į vidų, pagarbino Kūdikį, padėjo brangių dovanų: aukso, smilkalų ir myros. Auksas turėjo reikšti Kristaus karališkumą, smilkalai — jo dieviškumą, o myra — jo kančią ir mirtį.

Pagarbinę Naujagimį, Išminčiai negrįžo pas Erodą, bet kitais keliais pasuko į savo kraštą, kaip angelas juos buvo įspėjęs. Erodas, nesulaukęs pranešėjų, įsakė išžudyti ligi dviejų metų amžiaus visus vyriškos lyties kūdikius, gyvenančius Betliejuje ir jo apylinkėse (Mat. 2,16). Nekaltas kūdikių kraujas pasipylė. Per apsirikimą Betliejuje buvo nužudytas ir Erodo sūnus, kuris tenai buvo priežiūrai atiduotas. Bet dangaus ir žemės Kūdikis nežuvo, Jis buvo tėvų laiku į Egiptą išgabentas: į svetimą šalį, tremtin šventoji Šeima išėjo.

Išminčiai kitu keliu pasuko namo. Jie ne Erodo, bet Dievo valios paklausė ir pasiekė savo tikslą ir savo kraštą: Dievo kelias — išminčiams ir mums yra kelias į gyvenimo tikslą, į tėvų namus!

Giotto — Trys Karaliai sveikina Kūdikėlį Jėzų.

SHENANDOAHOJE KUN. J. KARALIUS PASKYRĖ STIPENDIJĄ

25 m. klebonavimo sukaktis

Lapkričio pabaigoje šv. Jurgio parapijo klebonui kun. J. Karaliui suėjo 25 m. sukaktis kaip jis eina klebono pareigas. Įvykiui paminėti katalikai veteranai suruošė vakarienę, kurioje dalyvavo per 500 žmonių ir choras išpildė dainų programą bei pasakyta sveikinimo kalbų. Jubiliatą sveikino laiškais ir telegramomis Philadelphijos arkiv. J. O'Hara, kancleris prel. J. Connery, Šv. Romos Rotos teisėjas prel. F. J. Brennan iš Romos ir kiti. Šv. Tėvas per apaštališką delegatą atsiuntė palaiminimą.

Vakarienės metu dr. Marijora Remeikaitė, rengėjų vardu, įteikė gautą pelną $1.643.35 klebonui dovaną. Kun. J. Karalius, padėkojęs visiems už sveikinimus ir darbą, gautą auką ir dar antra tiek pridėjęs, paskyrė pinigus parapijos jaunuoliui stipendijos formoj kunigystės mokslo išlaidom apmokėti. Šitoks fondas ar tik nebus pirmasis Amerikos lietuvių parapijose.

Klebonas savo kalboje pabrėžė svarbiausius tris įvykius, kuriuos jam pavyko laimingai išspręsti per 25 klebonavimo metus. 1. 1934 m. įsteigta parapinė mokykla, 2. likviduoti ginčai ir bylinėjimosi su parapijos komitetu, 3. 1949 m. išmokėtos parapijos skolos, kurių viso būta per $114.000.00. Be to, įvairiems pagerinimams išleista $102,-500.00 ir kasdieniniam parapijos išlaikymui per 25 metus išleista $638,181.25. Labdaros ir kultūros reikalams duota $52,460.00, drabužių ir avalynės surinkta 38,640 sv. Šiandieninis parapijos turtas įkainotas per milioną dolerių.

Nedarbas spaudžia

Jau ketvirti metai šią apylinkę ima spausti nedarbas. Bedarbių šelpimo fondai baigiasi išsisemti, ir skurdas didėja. Jaunimas keliasi kitur gyventi. Penna valstybės darbo sekretoriaus paskelbta, kad ligi 1954 m. gruodžio 1 d. kietų anglių teiškasta 25,700,000 tonų. Tai mažiausias kiekis nuo 1878 m. Daugiausia buvo iškasta 1918 m. Pats kasimo būdas pasikeitė, ir mašinos stumia žmogų lauk. Anksčiau kasdavo po žeme, dabar gi mašinomis laužia iš viršaus. Kur seniau reikėdavo 100 žmonių, dabar 10 vyrų aptarnauja mašinas, ir žmonės lieka be darbo.

LRKSA kuopos mažėja

Anksčiau čia gerai veikė 5 kuopos su daugiau kaip 500 narių. Šiandien tefigūruoja tik trys, kurių bendras narių skaičius sukasi apie 40. Gruodžio 14 buvo šaukiamas bendras susirinkimas, į kurį, kaip skelbė, turėjo atvykti centro valdybos atstovas su svarbiais pranešimais, bet niekas nepasirodė. Apvilti nariai iš kuopų išstoja ir kaltina kuopų sekretorius ir centro valdybą.

Ona Aidukonienė,

veikėja ir ilgametė Moterų S-gos pirmininkė, išsikėlė gyventi į Hartfordą, Conn. Gruodžio 7 jai buvo suruoštos išleistuvės, kurių metu pasikeista dovanom ir palinkėta pasisekimo naujoj vietoj.

Moterų Sąjungos

susirinkime, įvykusiame gruodžio 19 d., pirmininke išrinkta p. J. Matunis vietoj išsikrausčiusios O. Aidukonienės. Kitos valdybos narės liko tos pačios.

Kalėdinėj radijo programoj

per WPPA Pottsvile stotį giedojo šv. Jurgio par. choras, vedamas vargonininko J. Mačiulio. Angliškai prabilo įžangos žodžiu W. C. Witt, lietuviškai kalbėjo varg. J. Mačiulis ir kun. St. Raila. Transliacija įrašyta į juostas. **Sva.**

TORONTO ŽINIOS

— Toronto kardinolas James McGuigan gegužės 15 švenčia 25 metų vyskupavimo jubiliejų. Toronto archidiocezijos valdytojas puikiai supranta naujųjų kanadiečių reikalus. Didelį jo palankumą lietuviams rodo ir tas faktas, kad praeitais metais įsteigė antrąją lietuvišką parapiją Toronte.

— Pagal bendruomenės rinkimų davinius populiariausias asmuo Kanados lietuviškoje visuomenėje yra dr. A. Šapoka.

— Didelis procentas lietuvių Toronte yra namų savininkai. Dalis tautiečių sugebėjo tikrai gražiai gerbūvį užsitikrinti. Bėda, kad su geru gyvenimu atgyja jau ir iš Lietuvos atsivežti nepageidautini reiškiniai, kaip nuolatinis "arbatėlių", baliukų ir įvairiausio pobūdžio parengimų privatus ruošimas.

— Kaskart stipresnes kojas įgauna "Parama" — Toronto Lietuvių Kredito kooperatyvas. Daugelis mūsų tautiečių piniginiuose reikaluose patyrė tikrą paramą. Svarbu, kad kuo didesnis skaičius tautiečių suprastų ekonominio bendradarbiavimo reikšmę ir svarbą tapdami kreditoriais.

— Toronte medicinine praktika verčiasi 9 lietuviai gydytojai. Be bendrosios praktikos yra keletas ir skirtingų rūšių specialistų.

— Jau net dabar užsakoma parengimams Prisikėlimo parapijos statomoji salė. Torontiečiai vedama statyba labai domisi; ar tai pavieniai, ar tai būreliais apžiūrinėja kaskart besistiepiančius į viršų pastatus.

— Jonas Andriulis antrus metus lanko ekonomijos kursus Toronto universitete vakarais. Įgytasis pažymėjimas laike trijų studijų metų ne tik pripažįstamas valdžios ir privačių įstaigų, bet teikia galimumų gauti ir darbo buhalterijos srityje.

V.

Lawrence, Mass.

Šv. Elzbietos draugija šiems metams išrinko naują valdybą: pirm. J. Stepulionienė, vicepirm. J. Bush, kiti valdybos nariai — V. Chester, M. Songailaitė, A. Kvaracijauskienė, J. Radvilienė, A. Songailaitė, M. Paulauskienė ir V. Kaupinienė.

Kun. J. Šeškevičius, prieš išvykdamas pastoracijos darbams į Brazliją, aplankė prel. Pr. Jurą.

Moterų Sąjungos kuopos susirinkimas įvyko gruodžio 19. Kalbą pasakė prel. Pr. Juras, linkėdamas suaktyvinti ir daugiau reikštis kultūrinėj srity. Po žodį tarė pirm. Švenčionienė ir sekr. Venčienė.

Šv. Pranciškaus par. choras, vedamas Iz. Vasyliūno, buvo miesto majoro pakviestas dalyvauti kalėdinėj miesto programoj gruodžio 22 d. Pagiedojo 8 giesmes. "Adeste" solo dalį giedojo sopranas S. Raznauskaitė.

Mirė ir iš šv. Pranciškaus bažnyčios buvo palaidoti praeitą mėnesį šie: J. Kazeliūnas, K. Tatulienė ir J. Vinauskas.

Pakrikštyti gruodžio 12 d. Jono - Scott vardais J. ir Joanos Rogers sūnus; gruodžio 19 d. Jono-Mykolo vardais J. ir B. Marcinkevičių sūnus.

Naujasis [illegible] "F7?" [illegible]

WATERBURY, CONN.

Lietuvių Darbininkų Sąjungos skyriaus veikimas

Antrąją Kalėdų dieną įvyko metinis LDS skyriaus susirinkimas, kuriam pirmininkavo garbės narys A. Klevas. Jis nėra iš jaunųjų, atitarnavęs caro armijoje, 1913 m. atvyko į Ameriką ir uoliai įsijungė į lietuvišką darbą. Ir šiandien jis dar nei darbo nei amžiaus nepalaužtas.

Centro valdybos narė N. Meškūnienė padarė pranešimą apie užsimojimus tinkamai paminėti organizacijos 40 m. gyvavimo sukaktį. Toks minėjimas turėtų įvykti Waterbury ateinantį rudenį. Dėl smulkesnės programos bus nutarta sekančiam susirinkime.

Į naują valdybą išrinkti: pirmininku liko P. Jakubauskas, vicepirm. išrinktas P. Paliulis, sekr. A. Petrauskas, fin. rašt. St. Sapranienė, ižd. V. Urbonas, iždo globėjais Jakubauskas ir Klevas, maršalka A. Klevas ir korespondente Nelė Meškūnienė.

Visas lietuviškasis veikimas sukasi apie šv. Juozapo parapiją bei visi spiečiasi jos patalpose. Taip jau įprasta, kad nepasirūpinus iš anksto nei patalpomis, visos organizacijos daro savo susirinkimus parapijos salėse. Mielai vieta leidžia naudotis kleb. kun. J. Valantiejus, kuris yra tiek nusipelnęs šiai kolonijai ir lietuvybei, kad Lietuvos vyriausybė jį yra apdovanojusi Gedimino ordinu. Paskutiniu laiku klebonas skundžiasi didesniais negalavimais ir kurį laiką gydėsi ligoninėje. Jis yra vietinio LDS skyriaus dvasios vadas.

Waterburiečiai nariai stengiasi visomis išgalėmis darbuotis ir traukti į savo eiles naujuosius ateivius. Pora tokių jau yra ir valdyboje, tai A. Paliulis ir A. Petrauskas.

N. Meškūnienė.

NASHUA, N. H.

Miršta senosios kartos lietuviai

Gruodžio 20 vėl netekome vieno tauraus senosios kartos lietuvio. Savo namuose, bežiūrėdamas televizijos, mirė **Juozas Andriuškevičius.**

Velionis buvo 62 metų, kilęs iš Marijampolės apskr., paliko nuliūdusius žmoną, du sūnus ir 5 anūkus. Vienas sūnus žuvo antrajame pasauliniame kare Italijos fronte. Buvo geras katalikas, nuolat dalyvavo parapijos veikloje. Dėl savo malonaus būdo buvo visų gerbiamas ir visur pageidaujamas. Tenka pasidžiaugti, kad velionis savo būdo savybes sugebėjo įskiepyti ir savo sūnums.

Pastaruosius septynerius metus dėl susilpnėjusios sveikatos nedirbo. Vienintelė jo mėgiamiausia pramoga buvo žvejojimas.

Lai būna jam lengva šio krašto žemelė.

Petras Savickas

IŠ VISUR

● Metams pasibaigus, [illegible] si ir "Darbininko" prenumerata [illegible] ta didelei daugumai [illegible] tytojų. Administracija [illegible] prašo mielus skaitytojus [illegible] laukti, kol bus atsiųstas [illegible] ginimas mokėti, nes jų [illegible] mas sudaro daug nereikalingų išlaidų.

● **Jonas Budrys,** Lietuvos generalinis konsulas New Yorke, pasiuntė New York Times filatelijos skyriaus redaktoriui Mr. K. B. Stiles laišką, kuriame nurodo jo netikslumus sąryšy su Vatikano pašto naujų ženklų recenzija, kur Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslo buvimo vieta laikoma "Vilna, Poland". Suglaustai nurodoma, kad Vilnius yra lietuvių ir Lietuvoj.

● **Dr. Albertas Aviža,** gyvenąs Manteno, Ill., švenčių proga vietoj kalėdinių sveikinimų savo draugams bei pažįstamiems per Balfą pasiuntė auką Vokietijoje likusiems lietuviams.

● **Los Angeles, Calif., ALB** vietos apylinkė sausio 9 d. parapijos salėje rengia vakarą su menine programa. Jau aptartas ir Vasario 16 minėjimas. Tikimasi, kad visoje valstybėje bus paskelbta lietuvių diena. Daug simpatijos parodo ir abudu valstybės senatoriai: T. Kuchel ir Wm. Knowland.

● **Vinco Krėvės** paminklui statyti komitetas nuoširdžiai dėkoja už jau atsiųstas aukas ir praneša visuomenei, kad aukų rinkimas pratęsiamas iki 1955 m. kovo 1 d.

● **Gautinge,** Vokietijoje, sanatorijoje besigydą lietuviai dėkoja kun. J. Burkui, kuris padovanojo ligoniams savo knygą "Teresė Neumannaitė."

● **Hartforde** šv. Jono Evangelisto dr-jos nauja valdyba išrinkta tokios sudėties: pirm. A. Stankevičius, vicepirm. A. Urbonas, ižd. A. Kalėnas, nut. rašt. A. Staniulis, fin. rašt. A. Petraitis, 3-čias sekr. J. Ka[illegible]monaitis. Anksčiau "Darbininke" buvo paskelbta, sukeičiant kai kurias pavardes.

● **Elizabethe** gruodžio 12 d. suruoštame spaudos laisvės atgavimo minėjime su dideliu pasisekimu buvo suvaidinti "Amžiaus sūnūs". Vaidino aktoriai Vitalio Žukausko vadovaujamoji Brooklyno vaidintojų grupė.

● **Kun. V. Šarkai,** aptarnaujančiam Vokietijoje Hamburgo, Liubeko, Schlesvigo-Holsteino lietuvius, reikalingas automobilio, gauto iš NCWC, didelis remontas. Liubeko lietuviai prašo ateiti talkon aukom ir padėti sutaisyti automobilį, kad kunigas vėl galėtų reguliariai lankyti tikinčiuosius. Aukas siųsti: Rev. V. Šarka, (24a) Hamburg, Langenfelderstr. 113, IV, Germany.

● **Gabijos** leidykla Brooklyne Kalėdų šventėm išleido Gabijos metraštį, Pulgio Andriušio humoristinį romaną "Tipai" ir Leonardo Žitkevičiaus "Daiktus ir nuorukas".

Lietuvių Radio Draugijos Programa
J. P. GINKUS, Direktorius
Trečiadieniais 10 P.M.—WWRL 1600 kc.—5000 W.
GYVUOJA PER 23 METUS
Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika.
196 GRAND ST., J. P. GINKUS Direktorius
Tel. EV. 4-9298 AD JEZAVITAS Muzikos Dir.

Clevelando radijo klubas

Serž. Gordon R. Wille, sveriąs 320 sv., nustemba, kai Vokietijoj, pagal naują kariuomenės "Besimimo" planą, teduoda 1 kiaušinį.

Radijo klubas. Kultūriniame Clevelando lietuvių gyvenime radijo klubui priklauso svarbi vieta. Kiekvieną penktadienį radijo bangomis jis prabyla į mus gyvuoju lietuvišku žodžiu, mūsų dvasią kelia lietuviška daina ir giesmė, praneša naujienas, apsako įvykius ir t.t. Per tuos penkerius metus mes prie jo taip pripratome, kad jo transliacijas pasidarė ne tik malonu, bet ir būtina išklausyti.

Per praėjusius metus atliktos 45 min. 56 programos. Plokštelių turima su 382 dainos ir muzikos dalykais. Prieš metus buvo 34 nariai, dabar jų skaičius persirito per 200. Padaryta 6 tūkstančių dolerių apyvarta. Įsigyta garsintuvų sistema. Daug pasiekta lietuvių reprezentacijos srityje: per lietuvių radijo valandėlę [illegible] trėmimų minėjimo proga kalbėjo miesto meras A. Celebrezze, klubo gegužinėj atsilankė senatorius Bender [illegible].

Į naują valdybą slaptu balsavimu buvo išrinkti: J. Stempužis, B. Auginas, Alf. Mikulskis (jie buvo ir senojoj valdyboj), J. Ciuberkis ir A. Jonaitis (nauji). Į kontrolės komisiją: J. P. Nasvytis, V. Rociūnas ir J. Virbalis.

Bendruomenės valdyba rūpinasi sudaryti komisiją, kuri parinktų iš Clevelando lietuvių aukų rašytojo Krėvės kapo paminklui.

Lietuvių Studentų Sąjungos skyriaus pagal bendruomenės aukų lapus vykdytas aukų vajus prof. Mykolui Biržiškai paremti yra davęs $145.50.

Alto skyrius nutarė Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo šventės minėjimą šiemet rengti vietos jėgomis

Jonas Alekna ,ilgametis SLA [illegible] kuopos pirm., dėl amžiaus (jau sukanka 70 m.) ir nesveikatos pasitraukė iš pareigų. Jo veikla Clevelando lietuvių gyvenime yra palikusi žymių pėdsakų. Į naują kuopos valdybą buvo išrinkti: M. Ratkus (pirm.), S. Asevičius, A. Šemetą, K. Gaižutis, J. Gulbinienė (visi jie iš tremtinių eilių!).

Alg. Bielskus kviečia pas jį užsirašyti visus norinčius mokytis krepšinio žaidimo, gim. ne anksčiau kaip 1940 m. geg. 1 d. (tel. PO 1-4820). Clevelando miestas kreipia ypatingą dėmesį į jauno amžiaus žaidėjus ir sudaro jiems lavintis labai geras sąlygas. Treniruotės (vėliau ir žaidimai) vyktų antradieniais arba ketvirtadieniais Recreation Center salėje 6250 St. Clair Ave. tarp 4 ir 6 val. vak.

Nauji bendruomenės nariai: J. ir M. Palubinskai, susilaukė dukrelės, A. ir Vl. Petukauskai — sūnaus, St. ir S. Laniauskai — sūnaus, N. ir P. Bieliniai — dukrelės. StB

WORCESTER, MASS.

Skautų geradėjos. Moterų socialinis klubas skautų naudai surengė didelį parengimą. Žmonių atsilankė daug. Sulaukta gražaus pelno ir visas jis atiduotas skautams. Taip gražiai pasidarbavusiam klubui, ypač valdybai, skautai nepaprastai dėkingi.

Balfas, veikiąs tik Aušros Vartuos, surinko ir išsiuntė apie 2000 svarų įvairios, geros aprangos, surengė baleto koncertą ir aukų lapais renka pinigus. Jau nemaža suma surinkta. Pinigings vajus pratęstas iki sausio 15.

Sodalių šventėj dalyvavo visų laipsnių narės. Po bažnytinių iškilmių naujoms narėms pagerbti parengta meninė programa iš pačių sodalių, taip pat vaišės ir įvairūs žaidimai. Švente rūpinos seserys ir sodalių valdyba.

Gailestingas darbas. Prieškalėdiniam susirinkime Vyčių 116 kuopa surinko gražią sumą aukų parengti neturtingai lietuvių šeimai kalėdinį stalą. Išrinkta nauja valdyba: pirmininku — Pr. Čiras, vicepirm.— Rita Palušis, sekr. — Liuda Totilaitė, ižd. — Milda Lapinskas, ižd. sekr. — Ona Merkvėnaitė.

Gražų kalendorių naujiem metam išleido Lietuvos istorijos populiarintojas Worcesterio lietuvių tarpe — vaistininkas Vytautas Skrinskas.

Motinos atjaučia vaikus. Moterų soc. klubas Kalėdų proga tremty esantiems vaikams džiovininkams ir našlaičiams surengė arbatėlę ir visą gražų pelną paskyrė aniem vargdieniam.

Juda jaunimas Ateitininkai ir skautai dažnais atskirų padalinių ir bendrais suėjimais. Pastebėta, kad senoji išeivija — tėvai labiau paslaugesni vaikams ir jaunimui pagelbint jų organizacijose.

"Stebuklingas svečias", tokį prieškalėdinį vaidinimą Aušros Vartų mokyklos seserys suruošė su 170 artistų. Scenoj, it filmo ekrane, siautė naktinėliai, kalė kurpiai, plušo gatvių valytojai, užplūdo juokdariai, piratai, sukos mergaičių rankelėse spalvotos lazdos, sukosi balete ir pačios mergaitės, žvakių parodoj — giesmės ir pagaliau Betliejaus vaizdas. Kalbėta ir giedota lietuviškai. Tėvų ir parapijiečių vaidinimas šiltai priimtas.

Nekaltų bernelių šventėj "Altar-boysams" ir Šv. Jėzaus Vardo Vaikinų Draugijos nariams suruošta pramoga su programa, vaišėmis ir žaidimais. J.

PAIEŠKOJIMAI

Šie asmens maloniai prašomi pranešti savo adresus Balfo Centrui 105 Grand St., Brooklyn 11, New York:

Pajuodis Juozas, Elena ir Anzelmas, atvykę į Ameriką 1949 m. birželio 24, laivu SS Muir, pradžioje apsistoję Otsego, Michigan.

Vaitkūnaitė Bronė, atvykusi į Ameriką 1950 m. rugsėjo 11 d., pradžioje apsistojusi 8792 Chamberlain Ave., Detroit, Michigan.

Mašiotas Donatas ir Pranas, atvykę Amerikon 1950 m. gegužės 15 d., laivu SS Howze, pradžioje apsistoję 1330 Turner Ave., Grand Rapids, Mich.

Balfo Centras

EGLUTĖ DETROITO LIETUVIAMS

Gruodžio 26 buvo surengta šeštadieninės mokyklos mokytojų ir mokinių tėvų pastangomis graži Eglutė Detroito lietuviams.

Pagrindinė programos dalis buvo J. Gailiaus 3-jų veiksmų vaidinimėlis "Kalėdų karalaitė". Tiek mokytojai, tiek tėvai įdėjo daug darbo, todėl visas "teatras" žiūrovus maloniai nuteikė. Malonu buvo ir rengėjams, kad pirmą kartą į Eglutę atsilankė toks didelis skaičius ir suaugusių. Tai gali būti paskatu ir kitiems panašiems vaikų parengimams.

Po vaidinimų salėje, vaikams susisukus į tris didžiulius ratelius, atvyko Kalėdų senelis ir vaikus apdovanojo. Dėl žmonių ir vaikų gausumo teko atsisakyti ratelių žaidimo ir kai kurių giesmių ir dainų, vienok keletas dainelių buvo sudainuota.

Po to, kėdžių uždanga atitverti, šoko ir jaunimas ir vaikai.

Šeštadienio mokyklos vedėja yra Ona Balzerytė, mokytojai: Ž. Buknytė, K. Gricius, K. Kodaitienė, kun. K. Simonavičius ir Pr. Zaranka. Tėvų komitetą sudaro: Kukučionienė, Jocys ir Ratnikas. Mokyklą globoja Liet. Bendruomenės Detroito apylinkė.

Pr. Natas

Stud. ateitininkai gruodžio 19 savo susirinkime pradėjo nagrinėti Šalkauskio "Ateitininkų ideologiją." Susirinkime Krėvės paminklui surinkta 17 dol.

Studentai vasario 19 d. rengia užgavėnių blynų vakarą. Programą išpildys Clevelando, Chicagos, Urbanos ir Detroito lietuvių studentų meninės pajėgos. Iš tų vietovių bus daug svečių.

Atitaisymas. Gruodžio 17 d. Darbininke įsibrovė korektūros klaida: Krėvę minėjo Detroite ne skautai, o studentai. Ir Krėvės kūrybos pavyzdžius skaitė studentai.

Prie [illegible]

OMAHA, NEBR.

Mokyklos vaikai pastatė gražų vaidinimą "Ieškant Kalėdų senelio." Vaidinimas puikiai pavyko ir ilgai neužsitęsė. Gale buvo vaizdelis apie Kristaus gimimą. Vaikai gražiai giedojo lietuviškai.

Mirė Antonia Aukšolienė (pagal antrą vyrą Tishuk), paliko tris dukteris ir vieną sūnų bei daug giminių. Prieš kelis mėn. mirė Agnieška Čestulevičienė, dabar jos sesuo Elena Židelis. Ji paliko dvi dukteris ir du sūnus.

Chicago, Ill.

Visus šventiškai sveikinam
LOIS TULLIS
HEARING AIDS
6 N. Michigan Ave.
State 2-6850 CHICAGO

Nuoširdžiai sveikina visus
TRAVERS PHARMACY
3732 Chicago Ave.
Chicago

Švenčių nuotaikos ir laimingų Naujų Metų visiems lietuviams draugams ir bendrininkams
BELLWOOD WELDING CO.
1120 N. 31st. Ave.
Melrose Park, Ill.
FI 3-7596

Laimingų švenčių draugams ir kaimynams
LINCOLN PARK BUICK
2825 N. Halsted

Švenčių džiaugsmo mūsų geriem draugam ir kaimynam
EAGLE COAL CO, of Cicero
Coal and Fuel Oil
3239 Laramie OL 2-0198

Tegul Nauji Metai būna Jums linksmi ir laimingi
ST. ANNE'S HOSPITAL
4950 W. Thomas Chicago, Ill.
EStebrook 8-7100

Šventiškos nuotaikos visiems mūsų draugams
SUPER MOTOR
Sales and Service
1522 Chicago Rd.
Chicago Heights, Ill.

Linkime švenčių nuotaikos ir laimės Naujiem Metam visiem lietuviam draugam ir klientam
★
NEW MILL NOODLE & MACARONI CO.
FELIX BASISTA, Prop.
1300 N. Wood St.
HU 6-7007

Visiems mūsų draugams lenkams biznio bendrininkams laimingų Naujų Metų
ROBERT GORDON, INC.
21 N. Jefferson RA 6-3124

Geriausi linkėjimai Naujų Metų proga
MORTON PARK FEDERAL SAVINGS & LOAN ASS'N
5221 W. 25th St.
BI 2-2924

SEASONS GREETINGS

Nuoširdūs linkėjimai per Šventes ir pasisekimo 1955 m.
ST. ANTHONY DE PADUA HOSPITAL
2875 W. 79th St. LAwndale 1-1711

Švenčių meliodijom beskambant, sveikiname savo draugus ir linkime, kad Nauji Metai būtų kupini taikos ir geros valios.
ST. JOSEPH'S HOSPITAL
372 N. Broadway, Joliet, Ill.
Joliet 5421

Švenčių proga sveikiname ir linkime pasisekimo per visus metus
MILK WAGON DRIVERS UNION Local 753
PETER J. HOGAN, Pres.
220 S. ASHLAND MO 6-7343

KAD NAUJI METAI PER VISUS 1955 JUM NEŠTŲ VISOKIOS LAIMĖS IR PASISEKIMO
ARROW PETROLEUM CO.
4811 S. Harlem Ave. Berwyn, Ill.
Mes pristatome aukščiausios rūšies kuro aliejų namams, dirbtuvėms, krautuvėm, bažnyčiom ir t.t.
H. BALDWIN, GENERAL MANAGER
Telefonas BIshop 2-2822

Nuoširdžiausi sveikinimai ir geriausi linkėjimai, Naujų Metų proga
BLUE RIBBON BREW DISTRIBUTING CO.
Distributors of Pabst Blue Ribbon Beer
4636 W. Race MAnsfield 6-6000

Geriausios šventiškos nuotaikos ir pasisekimo šiais metais
S. ROSEN BAKERY
Famous Rosen's Pride of America
Rye Bread and Hard Rolls
2549 W. Division
Humboldt 6-1432

Švenčių proga sveikina ir linki pasisekimo Naujais Metais
FORD LOCAL OF UAW - CIO — Local 471
PRES. NICK CASHIA
Fin. Sec. Eddie La Faire
4018 W. 63rd St.
RE 5-6000

Geriausi linkėjimai nuo
MORRIS B. SACHS, INC.
6638 S. Halsted

Tegul švenčių palaima Jus lydi
ST. MARY OF THE ANGELS CHURCH
Rev. Chester Brzegowy, C. R., Pastor
1825 N. Wood St.
BR 8-2644

Šventiškos nuotaikos per visus Naujus Metus
BALTIMORE LUMBER & MATERIAL CO.
8533-71 S. Baltimore
SA 1-8107

Laimingų Naujų Metų
CUNEO HOSPITAL
4430 N. Clarendon
LO 1-0730

Geriausios laimės mūsų lietuviams draugams
ST. MARY'S HOSPITAL
[illegible] S. Fifth Ave. [illegible]
Kankakee, Ill.

TELEPHONE: DEARBORN 2-0819 TO PLACE HELP WANTED ADS. ASK FOR AD TAKER

DISPLAY

LIUDININKAI TVIRTINA
• Raumenų nuovargis
• Neuralgija
• Strėnų gėla
• Kojų skausmų nuovargis
• Sprando skausmai
Pagydomi su
DEL - JAY Easy Rub
Gydantis, įsisunkiąs, be riebalų tepalas. Pasirūpink šių vaistų šiandien! Siųsk $1.25 už 1 butelį.
Del-Jay Co., 106 N. State 9th floor, Chicago, Ill.
Veikimas garantuotas arba grąžinami pinigai. Nesiunčiama C.O.D.

NEW YORK

Naujų Metų proga sveikina visus savo draugus ir klientus
BERMANS
581 North Avenue
New Rochelle, N. Y.
— JUS MIELAI PRIIMA — nuo 1922
NE 2-3700 NE 2-1731

Naujų Metų proga sveikina visus savo draugus ir klientus
ESPLANADE CATERERS
HOTEL ESPLANADE
305 West End Ave., N. Y. City
TR 7-6315 TR 4-5000

Naujų Metų proga sveikina visus savo draugus ir klientus
WESTCHESTER HOME IMPROVEMENT CO.
673 Yonkers Ave., Yonkers, N. Y.
YO 3-7099

Seixas (kairėj) ir Trabert (dešinėj) nugalėję australus teniso žaidynėse ir Amerikai laimėję dvejeto Davis taurę.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Arlauskas laimėjo čempionų klasėje. Australijos korespond. lošimo meisteris Romanas Arlauskas laimėjo pirmą vietą tarptautiniam čempionų klasės korespond. turnyre, surinkęs 5:1 taškų. Antroj vietoj švedas Werel ir trečioj — austras Ziltener. Arlauskas laimėjo po pilną tašką iš suomio Ojanen, argentiniečio Loeffler, švedo Kvarnhage ir amerikiečio Messier. Lygiom baigė su antros ir trečios vietos laimėtojais.

Amerikos Grand National p-bių baigmėje, Kazys Merk's (Eastern divizijos nugalėtojais) šiuo metu turi 2½:1½ taško. Merkis įveikė J. Myers iš San Francisco ir M. Solomonai š New Yorko. Lygiom baigė su Great Lakes meisteriu Wm. Newberry. Pralaimėjo prieš U. Handy iš St. Louis. 6 partijos tebelošiamos.

Aleks. Zujus, Chicago, Ill. eina pirmuoju "Perkūno" jubiliejiniam turnyre. Klubo meisteriu Zujus buvo 1952 m.

New Yorke, gruodžio 19 d. prasidėjo didelis turnyras Rosenwaldo taurei. Dalyvauja didmeisteris Reshevsky, Bisguier, Evans, Kramer ir broliai Byrne.

Belgrado turnyrą laimėjo Bronstein, Maskva, sukoręs 13½:5½ taškų. Jis laimėjo 8 partijas ir 11 baigė lygiom. Matanovič 13 ir Trifunovič (abu jugoslavai) 12½.

Žalys Quebeco žaibo meisteris. Šių metų Quebeco provincijos žaibo p-bėse, Ignas Žalys, savo laiku buv. Montrealio meisteris, laimėjo pirmą vietą, surinkęs 7:1 taškų (2 lygiom). Dalyvavo 16 žaidėjų, jų tarpe buv. Kanados meisteris M. Fox, Quebeco ir Montrealio meisteriai: Matthai, Williams, Rauch ir kt.

Pasekmės: Ignas Žalys 7 (iš 8), Matthai ir Williams po 6, Husaid, Viires, Shilov po 5, Salisnjak 4½, Rauch, Fox, Garelik, Nurme po 4.

Povilas Tautvaišas dukart laimėjęs Illinois Open p-bes, gruodžio 31 — sausio 2, vėl stoja į tas pirmenybes (Decatur, Ill.), tikėdamasis laimėti Illinois Open čempiono vardą trečią kartą.

Montrealio lygos rungtynėse lietuvių B komanda laimėjo prieš latvius 3:1 (laimėjo Judzenavičius, Milė ir Skučas), su Marconi Engeneering turi 1:1 ir 2 atidėtas. Lenkams pralaimėta sausai 0:4.

Lietuvių C komanda laimėjo prieš Income Tax tarnautojus 3:1 (po tašką laimėjo Blauzdžiūnas, Keršulis ir Širvydas), o su Montreal Chess Club'u sužaista 2:2 (laimėjo Jaugelis ir Širvydas).

Montrealio lietuvių p-bėse dalyvauja 12 žaidėjų. Po 4 taškus turi Judzentavičius, Šiaučiulis ir Viliušis, Žukauskas 1½, kt. mažiau.

New Yorko turnyre S. Reshevsky įveikė Sherwiną ir Larry Evans. Bisguier pralaimėjo D. Byrne. Sherwin įveikė Kramerį.

Latviai 4 — lietuviai 2

Gruodžio 18 d. įvykusiose Brooklyne šachmatų rungtynėse su latviais mūsiškių komanda po atkaklios kovos pralošė santykiu 4:2. Lietuviams taškus pelnė Galminas ir Malinauskas. Galminas ketvirtoje lentoj įveikė Brooklyn Chess Club pernykštį meisterį Purmalį. Nors latviai buvo atvykę labai stipriu sąstatu, jų galutinas laimėjimas tepaaiškėjo, užbaigus paskutinę partiją, trukusią per septynias valandas. Šioje lemiančioje partijoje mūsų žaidėjas (Staknys) pasidavė po 76 ėjimų pasižymėjusiam latvių meisteriui Rank'ui, nors prieš tai turėjo aiškią persvarą su amžino šacho pasirinkimu. Pirmoj lentoj Paškevičius, lošdamas juoda's prieš Expert klasės žaidėją Mednį, išleido iš rankų užtikrintą laimėjimą. Galutiniai rezultatai: E. Mednis 1—M. Paškevičius 0. A. Rankis 1—E. Staknys 0, J. Familjens 1—A. Šukys 0. A. Purmalis 0—J. Galminas 1, G. Znotinš 1—J. Vilpišauskas O. V. Adamsons 0— V. Malinauskas 1.

Rungtynės vyko Liet. Atletų Klubo patalpose, žiūrovų būriui stebint.

RAMUNĖS

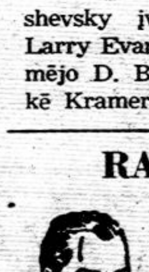

Mūsų ramunių žiedai yra Hungarijos, švieži ir medum kvepia; moterys, kurios geria ramunių arbatą, būna gražios ir nepiktos; galite pabūti dieną kitą ir nevalgę, bet pirkite ramunių ir pradėkite atgauti geresnę sveikatą. Kai prisiųsi mums $2.50, tai mes pasiųsime jum svarą ramunių ir gerą knygą "Sveikata ligoniam" — gydymas visokių ligų šaknimis, žievėmis, žiedais, sėklom ir lapais.

ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
South Boston 27, Mass.

JOHN DERUHA, M. D.
Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9
Mokslus baigęs Europoje
128 E. 86th STREET **NEW YORK CITY**
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
Kabaretas
VYT. BELECKAS, savininkas

Baras, SALĖ vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.
1883 MADISON ST. **BROOKLYN 27, N. Y.**
Tel. EV 2-9585 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

SEASONS GREETINGS

SEASONS GREETINGS
THE MAPES
311 Rockaway Ave.
Oceanside, L. I., N. Y.
and
Massapequa, L. I., N. Y.
CONVALESCENT HOMES
RO 6-3660

SEASONS GREETINGS
KAZAN'S FLOWER SHOP
15-A Cramatan Ave.
Mt. Vernon, N. Y.
Order by Phone — Pay by Mail
Bridal Bouquets, Funeral Designs
Corsages
— Flowers By Wire —
MO 8-0830

To our Friends and Patrons
MAY the New Year bring You Health, Prosperity and Peace of Mind
THOMAS F. COLLINS, INC.
228 West 10 St., N. Y. City
GLASS AND MIRRORS
CH 2-8181

To our Friends and Patrons
MAY the New Year bring You Health, Prosperity and Peace of Mind
W. E. BLAINE CO.
Staten Island, N. Y.
Plumbing & Heating
GI 2-5260

SEASONS GREETINGS
To Our Friends and Patrons
UNITED LAUNDRY SERVICE
65 Warburton Ave.
Yonkers, N. Y.
YO 9-9500

SEASONS GREETINGS
To All Our Friends and Patrons
R. & S. LAUNDRETTE
59 West 3 St.
Mt Vernon, N. Y.
MO 8-4413

SEASONS GREETINGS
PLAZA FUNERAL HOME, INC.
40 West 58 Street
N. Y. City

SEASONS. GREETINGS
WILLISTON PLAZA SERVICE
353 Hillside Ave. Mineola, L. I. N. Y.
General Auto Repairs
Texco Products
PI 6-9873

Užsakyk savo vaikams "EGLUTĘ"!

SEASONS GREETINGS
FROM THE
FOX LAUNDRETTE
A personally supervised service—Your linen washed—Fluff dried and folded for Your Shelf —
348 S. Columbus Ave.
MO 7-9735 Mt. Vernon, N. Y

SEASONS GREETINGS
RIVERDALE LAUNDRETTE
268 Riverdale Ave.
Yonkers, N. Y.
YO 3-4588

SEASONS GREETINGS
METROPOLITAN LINEN SERVICE
51-10 Vernon Blvd.
L. I. City
ST 4-4754

NEW YEAR GREETINGS
To All Our Friends and Patrons
MARCONI'S RESTAURANT
220 Mill Road
New Dorp.
DO 6-0021 Staten Island, N. Y.

May 1955 Bring You Health, Wealth and Peace of Mind
MORAVIAN FLORIST
2286 Richmond Ave.
Staten Island
DO 6-4440

May 1955 be the Most Prosperous—Most Healthful and The Most Beneficial for You and Those You Love
FIORI BROS. INC.
40 La Salle St.
Staten Island, N. Y.
"Your Heating Dealer"
GI 2-5900

SEASONS GREETINGS
REPAINT YOUR CAR NOW—$49.00
Every Job is Guaranteed
Motor Tune Up — Brake Relining
Gas 2c off—ESSO Service—Gas 2c off
"If We Can't Fix It — Give It Away"
AUTOMOTIVE SERVICE CO.
2140 Hylan Blvd.
At Midland Avenue
Grant City, S. I. 6
DOngan Hills 6-2783

May 1955 Bring You Health, Wealth and Daily Peace of Mind
AUGUST GALENTE
General Contractor
1441 Forest Ave.
Staten Island, N. Y.
GI 2-6910

Užsakyk DARBININKĄ 1955 metams!

MAY 1955 bring You the most in Health, in Wealth and in Peace of Mind
BOBB'S SERVICE STATION
(3)
5 Brighton Ave.
Staten Island, N. Y.
GI 7-9820

SEASONS GREETINGS
To All Our Friends and Patrons
SALVADO'S GROCERY STORE
15 Park Hill Ave.
YO 8-9786 Yonkers, N. Y.

SEASONS GREETINGS
WASH-O-MATIC LAUNDRY
127 Morningside Ave.
YO 5-1030 Yonkers, N. Y.

SEASONS GREETINGS
DOCTOR'S NURSING HOME
15 Woodcrest Ave.
WH 9-0159 White Plains, N. Y.

SEASONS GREETINGS
R. ABBATE & SONS
232 Truman Ave.
YO 5-1280 Yonkers, N. Y.
MONUMENTS

SEASONS GREETINGS
MANUEL VALENTE
133 Bedford Ave.
PI 6-7933 Garden City Park, L.I. N.Y.
Concrete Construction

SEASONS GREETINGS
THE ABLE M. FLORIST
467½ So. B'way - Yonkers, N. Y.
Flowers for all occasions. Flowers by wires. Funeral designs. corsages, bridal bouquets. Phone orders now, pay later. Deliveries everywhere.
YO 5-0062

SINCERE HOLIDAY GREETINGS
To All Our Friends and Patrons
PARK CENTRAL RESTAURANT
30 South Broadway, Yonkers, N. Y.
Delicious luncheon, Hearty breakfast — 8 A.M. Catering to weddings and banquets. YO 9-[illegible]

SEASON'S GREETINGS
To all our friends and patrons — may the New Year bring you GOOD HEALTH—ENOUGH WEALTH & PEACE OF MIND
Do your shopping and your wash at the same time. We sell all detergents — We do your laundry 25 lbs for $4.50. Half hour automatic laundry — Bendix-extractors - dryers. — Have your laundry wet washed-dryed or fluffly dried. Use as many machines as you require up to 9 lbs for each machine. Free soap—free detergents—plus a free soak period. Individual attention given to each wash. We specialize in Blankets, bed spreads drapes, curtains, furniture covers. Our new special machine does all mats and rugs up to size 12x19. Expert drying on premises with all fabrics. We shampoo carpets. Also done in your own home.
THE WASHETTE, 5 PARK PLACE, BRONXVILLE, N. Y. Deerfield 7-[illegible]

[illegible]

PARDUODAMAS baras ir grill su namu. [illegible] Skambink vakarais Mo Vernon 8-[illegible], vakarais.

SAUSO VALYMO įmonė ir pastatas Nassau County. [illegible] vertybė 1953 m. siekė $37000. Prašoma tik $12000. Kreiptis betarpiai. FR [illegible] dienom, IV 1-[illegible] vakarais.

BOWLING ALĖJOS
parduodamos arba išnuomojamos. Geras pelnas. GONZALES, 773 Westchester Ave., Bronx, N. Y.
CY 2-1927

RAAMENŲ, žaislų ir parengimams reikmenų parduotuvė siūloma. Gera vieta, arti maudynių, ypač tinka porai. NI 8-8791, UL 1-7857.

BARAS IR GRILL
Įsteigtas prieš 14 m. Pasitraukia. Gera vieta, ilgam išnuomota, pigi nuoma, geras biznis. Švariai dekoruota, netiesioginis apšvietimas, vėsinamas oras. Skambink vakarais tarp 5-7 — FL 3-6768.

BARAS IR GRILL 17 gatvė ir 7 ave., NYC. Geras biznis, prieinama nuoma, įsteigta prieš 5 metus. Parduodama dėl išsikėlimo kitur, $14,500, išsimokėtinai. Puiki proga. 116 7 Ave., N.Y.C. CH 3-9894.

HELP WANTED FEMALE

GENERAL HOUSEWORKER — 35-40. Live in— Care of modern home and two children. All modern conveniences. Good salary with room and board. Call collect. Ashbury Park 4-3914.

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS — Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y

Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

J. B. SHALINS ŠALINSKAS
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway, Station
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija.
Tel. Virginia 7-4499

BARASEVIČIUS ir SŪNUS
FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARASEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. SOuth Boston 8-2590

CALL TO [illegible] TO PLACE [illegible] CANCEL OR CHANGE YOUR AD

REAL ESTATE

DEVYNIŲ KAMBARIŲ [illegible] stuko. 5 miegam., 3 vonios, [illegible] naujai dažytas, [illegible] auto garažas. Arti kat. mokyklos ir bažnyčios. Penkios minutės iki Parkway. $15700. ESsex 4-5639.

BABYLON—anglų stiliaus namas, 320 E. Merrick Rd., 10 kamb., 4 vonios, 3 auto garažas, 130x250, neseniai padarytas priestatas į Great South Bay, tinka bizniui, ypač laidojimo įstaigai arba restoranui. Tuoj pat galima užimti. Arti kat. mokyklos ir bažnyčios. Susitarti MOhawk 9-0463.

NEW HYDE PARK $17,750
5 kambariai, Cape Cod, iš lauko plytos, audrų langai, patio, 1½ auto garažas, 1/4 akro, prie miesto ribų, arti kat. mokyklos ir bažnyčios.
PI 2-7292

WHITE PLAINS. Švarus 6½ m. senumo, koloninis, 6 kambariai, 1½ vonios, porčius, pastogė. Netoli kat. mokyklos ir bažnyčios. Įvertinta dėl greito pardavimo. WH 6-8037.

CRESTWOOD, netoli Yonkers, $18,-900. Ant kalvos viršūnės, gražioje vietoj, su panoramišku vaizdu, graži daržinė, raudonom sienom. 6 kamb. namas su sujungtu garažu, 6 metų senumo. Draugiški kaimynai. Arti kat. mokyklos ir bažnyčios. 31 minutė kelio. Žemos taksos. Savininkas SP 9-4866.

Bayside Hills & Flushing Hghts Statytojai su nuostoliais parduoda. Pirk dabar! Taip pigiai! Naujas 1 & 2 šeimų namai iš plytų, akmenų ir 3 kart tinkuoti. Tuoj kraustytis. Kaina nuo $21,000. 56 Ave. & Springfield Blvd. Brokeriai apsaugoti. Šauk BA 9-6552 arba BA 5-2349.

DISPLAY

La Salette Marijos misionieriai
"pasauliui turi skelbti žinią, kurią Dievo Motina La Salette apsireiškimuose paskelbė. Tačiau trūksta kunigų ir brolių: vesti rekolekcijoms, darbuotis užsienio ir vidaus misijose, vadovauti parapijom ir šventovėm. Jei tuo interesuojies, rašyk:
FATHER JAMES HURLEY, M.S.
La Salette Seminary
Hartford, Conn.

Susmeninamos Jūsų kalėdinės atvirutės Jūsų pačių namuose. Padaromos raidės auksinės arba sidabrinės
RITE-IN-RISE
$1 už setą
6 rinktiniai setai $5.
SURPRISE SPECIALTIES
210 — 5 Ave. N. Y. C.

LAST MINUTE XMAS SUPER SPECIAL
$1. P. P.

NYC only add 3c tax STOP wasting expensive coffee! This polished aluminum Continental coffee maker guarantees good results with each cup of coffee brewed right into the cup. Coffee that is personally yours... strong or mild... quickly, easily made. No loss of flavor or aroma. Just use a tablespoon of coffee, and boiling water and presto! A delicious cup of coffee, just the way you want it. No pot to wash! No waste of coffee brewed in family-sized pots. Ideal at all times.
Send check or money order
Sorry no C.O.D's. D-[illegible]
Lenape Trading Company, Inc.
233 Broadway, New York 7, N. Y.

NUOSTABUS IŠRADIMAS TAUPYTI ŠILDYMO ALIEJŲ
Dabar gali sutaupyti ligi 40 c [illegible] šildymui išleisto dolerio. [illegible] mechaninė dalis surasta, kuri [illegible] į burnerį garantuoja šį [illegible]. Išradimas buvo smulkiai išmėgintas ir leistas New Yorko Standards [illegible] peals bordo. Jei ta dalis neveiktų [illegible] sakoma, ją vėl išims be jokio [illegible] čio ir pinigai grąžinami. Informacijai skambink arba rašyk Mr. Jo[illegible] 1-9500. Metro Utilities, Inc. [illegible] Queens Blvd., Kew Gardens, [illegible]

SCHOLES BAKING, [illegible]
V. Lukas — Vedėjas
432 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-[illegible]
Lietuviška duona — [illegible] duona. Mes kepame duoną, pyragus ir pyragaičius pagal [illegible]. Tortai, [illegible] vestuvėms, krikštynoms ir [illegible] Brooklyne. [illegible]